

Belvárosi Híradó

A SARKAD-BELVÁROSI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG IDŐSZAKOSAN MEGJELENŐ LAPJA

VIII. évfolyam 4. szám

2020. augusztus

Kedves Olvasó!

„Ez az év elűszott.” Lemondóan legyintettünk néhány hónappal ezelőtt hasonló mondatokat megfogalmazva, amikor az évi nyári táborokról, megszervezhető programokról beszéltünk. A sok bizonytalanság közepette, a sok félelem ellenére, íme, egy olyan nyár van lassan mögöttünk, és int búcsút, amely három nyári tábort is adott gyermekeinknek a gyülekezetünk szervezésében. Igaz, mindegyikben volt változás, amit nem így terveztünk még az év elején. Nem ott táboroztunk, ahol eredetileg terveztük, nem azok mellett a feltételek mellett tudtunk napközis tábort szervezni, mint korábban, és kevesebben indultunk el a Balaton mellé, mint gondoltuk. Ám ezek a táborok megvalósultak, és sikeresek lettek. Sőt! A nyár elején fellobbanhatott gyülekezetünkben is az *összetartozás tüze*, és *Wass Albert*-esttel emlékeztünk Trianon száz éves évfordulójára.

Nagyívű terveinket ugyan szűkebbre vettük, de nincs okunk a panaszra. Inkább hálaadás kell, hogy a szívünkben legyen, hiszen néhány hónappal ezelőtt minderről álmodni sem mertünk volna. Ám a félelem egyáltalán nem hagyott magunkra, az aggodalom, a hírek miatti kétségek végig ott voltak a szívünkben. Le kellett győznünk magunkban ezeket a kétségeket napról napra, hogy elindulhassunk és tegyük a dolgunkat szülőként, nagyszülőként, gyermekként. Mintha nem is lenne mitől félnünk, mintha minden rendben lenne világunkban, meg körülöttünk is.

Az az Isten segít nekünk ebben, akiről így vall az Ószövetségben egy édesanya: „*Nincs olyan szent, mint az Úr, rajtad kívül senki sincsen! Nincs olyan kőszikla, mint a mi Istenünk.*” (1Sám 2,2) Mi is megtapasztalhattuk ennek az ígéren a valóságát a mindennapjainkban. Sokszor láttuk magunk előtt bizonytalannak az utat, néha azt éreztük, csak téblábolunk, bizonytalanul erőlködünk, mégis egy csodálatos és különleges nyár lehet mögöttünk. Ez nem nekünk köszönhető, nem a mi erőfeszítéseinknek, mert azok mit sem értek volna, ha nem változik meg tavasz óta a helyzet. Kellett Isten kegyelme, segítsége, ereje, hogy véghezvigyük mindazt, amit szeretünk volna. Tanított ez az időszak minket alázatra, józan mérlegelésre, ám sokaknál próbák egész sorát hozta, és lelkileg sokan nehezen vették az akadályokat. Nem csak a felnőttek, hanem a gyerekek is.

Mégis most együtt örvendezünk Isten megtartó szeretetének, és hálát adhatunk az új kenyéren túl konfirmandusainkért, akik a jövőt jelentik nem csak nekünk, de egész egyházunk számára is. Az ő hitvallásuk reménységgel és bizakodással tölt el bennünket, ha az elkövetkezőkre tekintünk.

Isten kezében vagyunk. Ezt éreztük meg az elmúlt hónapokban, és ez kell, hogy meghatározza ezutáni döntéseinket, terveink és elképzeléseink irányát. Ebben az a megnyugtató a számunkra, hogy nem csak mi, hanem minden az Isten kezében van. Nem csak a mi életünk, hanem egész világunk, a jók és a rosszak, az igazak és a hamisak, bősziintől, társadalmi nemi hovatarozástól függetlenül. Minden az Isten kezében van. Isten kezében lenni azt jelenti, hogy a legbiztonságosabb helyen vagyunk ezen a világon.

„*A mélységnél nagyobb kegyelmed,
mely elvezet és tart engem.*”

*Ha elbuknék és nagyon félnék,
Te nem hagysz el és nem inogsz meg.”*
(Óceánok)

Világunkban minden változik, minden mozgásban van, és olykor ezek a változások rémisztőek. Mindig jöhet olyan fordulat, mellyel nem számoltunk, mely egész addigi, szépen felépített életünket megzavarja, s egyszerre bizonytalan lesz a jövő, még a következő nap is. Az elmúlt időszak is ilyen volt az életünkben, és ha a jövő felé tekintünk, ott is ez a bizonytalanság, ez a homály vesz körül bennünket. Nem tudjuk, mi lesz világunkkal, de a Szentírásból azt világosan tudhatjuk, hogy Isten gondoskodik a benne hívők jövőjéről.

Isten nem hagy magunkra, velünk jön a jövő bizonytalanságaiba is, és azt akarja, hogy stabil pontként tekintsünk rá. Az Isten válasza a mi reménytelenségünkre, csüggedésünkre az Ő Fia, akit ezért a világért, annak megmentésért adott. Miért is aggódunk annyira? Aki ennyire szeret minket, az mindent megtesz értünk. A jövő az Ővé. A világunk törekeny, és mi tesszük azt még sérülékenyebbé, de Isten képes megóvni minket még saját magunktól is, és még a rosszból is tud jót előhozni, mert neki semmi sem lehetetlen. Vele még a lehetetlen is lehetségessé válik, mert Ő tegnap, ma és mindörökké ugyanaz.

Koncz Zsolt lelképásztor

Krisztus kenyere és bora

Manapság sem az embernek, sem a kenyérnek nincs akkora becsülete, mint hajdan volt. Régen, amikor az „élet fájáról lehullt egy levél”, azaz elhunyt valaki, elsiratták. Amikor földre esett egy darab kenyér, fölverték és megcsókolták. Mindezt azért tették eleink, mert meg voltak győződve arról, hogy mindkettőben van valami égi, ami a szemnek láthatatlan, mégis valóságos. Jézus is így gondolkodott, ezért azonosította magát, a testét a kenyérral, amelyet megtört: „*Vegyétek, egyétek, ez az én testem, amely tiérettetek megtöretik...*” Ugyancsak ezt mondta a borról, amikor kezébe vette a kelyhet: „*Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, a szövetség vére, amely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára.*” Eszerint a kenyér, amelyet megtörünk és a szánkba veszünk, és a bor, amelyből kortyolunk, nem csupán a Gondviselőre, hanem a Megváltóra is emlékeztet minket, a Lélek által.

Az úrvacsorában, a kenyérben és a borból magával Jézussal találkozunk, hogy elrejtőzzünk benne, és ő mibennünk. „*Aki eszi az én testemet, és issza az én véremet, az énbennem marad, és én őbenne.*” (Jn 6,56) Nyilvánvaló, hogy itt spiritualitásról, a Lélek általi találkozásról, Jézus szenvedésében és halálában való osztozásról van szó. „*Az, hogy megtöretett a teste és kiontatott a vére*” (Ady) nem az ítéletről, hanem a kegyelemről szól. Arról, hogy a szenvedés nem büntetés, hogy az Isten könyörületes, és osztozik a sorsunkban, a nehézségeinkben és a szenvedésünkben. Mert olyan, mint egy falat kenyér, ezért lehet Jézus az élet kenyere, az Isten kenyere, amely a mennyből szállt le.

Íme, kenyér és bor, mint szakrális táplálékok, beavatnak minket az élet nagy misztériumába, a szenvedés, a halál és az örök élet titkába. „*Aki eszi az én testemet, és issza az én véremet, annak örök élete van.*” (Jn 6,54) Azonban a kenyér nemcsak az Örökkévalóval, hanem egymással is összeköt minket, közösséggé formál bennünket. A közösen megtört kenyéren áldás van, jut belőle mindenkinek, lásd az ötezer ember megvendéglését, ahol senki sem maradt éhesen.

Szép és közös vállalkozás a *Magyarok Kenyere program* is, amely úgymond tizenötmillió búzaszemből áll össze, amelyek a Kárpát-medencében teremtek a szegények és árvák számára. Ez a jelképes kenyér az összetartozás, a szolidaritás és a szeretet megtestesítője, amely nem csupán testi, hanem lelki táplálék is egyben. Az Isten kenyereből enni és borából inni, Jézussal eggyé lenni az áldozatos szeretetben képessé tesz arra, hogy megtörjük a kenyérünket, és megosszuk azt egymással. A kenyér

és a bor testi-lelki táplálékunk: ha hálás szívvel és örömmel fogyasztjuk, szárnyakat kapunk, egyszerre ég és föld polgárai vagyunk.

Simon István

Miért lehetséges?

Augusztus 20. a hagyomány szerint református gyülekezeteinkben annak az ünnepe, hogy a hozzá legközelebb eső vasárnapon, hálát adunk Istennek az új kenyérért, hogy ígéretéhez híven volt vetés és aratás (1Móz 8,22), így lehet kenyérünk az elkövetkező esztendőben. Városokban és vidéken egyaránt megemlékeznek az új kenyérről is ezen a napon. 2010. óta az ország kenyereit is megsütik, mely a nemzeti összetartozást jelképezi.

A vetéstől az aratásig a hírek végig követik az elvetett búza sorsát, hisz nagyon sok káros folyamatnak van kitéve, amely rontja az esélyeket a mennyiséget és a minőséget illetően. Ezért ha betakarítják a búzát, annak hírértéke van napjainkban is. Ha másból kevesebb lesz, az nem olyan nagy baj, mint az, ha kenyérből nem lenne elegendő, mert az valóban a legalapvetőbb mindennapi szükséglet. Az úri imádságban a mindennapi kenyér is kérésként szerepel. Egy nemrég látott dokumentumfilmben, a gulágot túlélőket kérdezték a velük történekről. Amit legfontosabbnak tartottak a sok szenvedés és a megaláztatások ellenére, hogy a mindennapi kenyeret megkapják, vagy megszerezzék, hogy életben maradjanak. A túlélés alapvető szükséglete volt ott is.

A kenyér régi időktől visszanyúló kultúrtörténetét tanulmányozva, mely nagyon hosszú folyamatot dolgoz fel, folyamatos fejlődésen és változáson ment keresztül, amelyről számos érdekességet jegyeztek fel. Az ókori görögöknek és rómaiaknak már gazdag kenyérkultúrájuk volt, különleges és ízesített kenyereket is sütöttek. *Hippokratész* a diétával kapcsolatosan kétezer évvel ezelőtt már 17-féle kenyeret sorol fel. Ugyanakkor a kenyérfélék hiánya nagy éhséget és sok ember pusztulását okozta az ókori társadalomban is. Mert ahol már kenyér sincs, ott az élet, veszélybe kerül. A biztos kenyér, mint a jobb megélhetés szimbóluma, a politikusok ígéretei között is megtalálható.

A Bibliában is szép számmal találkozunk valamilyen összefüggésben a kenyérral. „*A kenyér a Biblia szerint egy gyűjtőfogalom, nem csak azt a kenyeret jelenti, amit megesszünk, hanem általában mindent jelent, ami az emberi szükségleteket jelenti.*” (Joó Sándor).

„*Én vagyok az életnek kenyere*” – mondja Jézus (Jn 6,48). A sátán a negyvennapos böjt után Jézust a kenyérral próbálja megkísérteni: „*És hozzámenvén a*

kísértő, monda néki: Ha Isten fia vagy, mondd, hogy e kövek változzanak kenyerekké.” (Máté 4,3)

Az áldozati kultuszban is fontos szerepet játszott (3Móz 23,17; 1Sám 21,6). Az egyiptomi menekülés emlékére kovásztalan kenyeret fogyasztottak a páskavacsorán, és kovásztalan volt minden, a kultuszban szereplő kenyér (2Móz 12,15–20).

A nagyvonalakban felvázolt kenyér története és szerepe is azt bizonyítja, hogy minden tekintetben szinte egybeforrt az emberiséggel, korszakoktól függetlenül, és csak az volt állandó benne, hogy mindig változásnak volt kitéve és nélkülözhetetlen volt az emberek számára.

Napjainkban megszámlálhatatlan lehetőség között választhatunk a kenyérkínálatból, amely folyamatosan bővül. Változatosak küllemükben, méretükben, elkészítésük módjában, ízükben, beltartalmi értékükben, az áráról nem is beszélve.

De mindez miért volt, és lehetséges ma is? Miért ehetünk még ma is kenyeret? Isten, aki nem változik, hű volt ígéretéhez, nem változtatta meg, amit megígért kijelentésében több ezer évvel ezelőtt: „Ennek utána még a föld lesz, vetés és aratás, hideg és meleg, nyár és tél, nap és éjszaka meg nem szűnnek” (1Móz 8,22). Nem csak a vetésről és aratásról gondoskodott, hanem annak feltételeiről is. Ezért volt az idén is aratás és lehet elegendő kenyérnekvaló búzáunk. „Nem ember az Isten, hogy hazudják és nem embernek fia, hogy megváltozzék. Mond-e ő valamit, hogy meg ne tenné? Igér-e valamit, hogy azt ne teljesítene? (4Móz 23,19)

J. I. Packer így vall erről: Mi emberek az életünk során szinte mindenben változunk. Gyakran vissza kell vonnunk, amit mondtunk, mert meggondolatlan kijelentést tettünk, vagy közben megváltoztattuk véleményünket. Szavainkat, állításainkat sok esetben a tények cáfolják. Az emberi szó labilis, sokszor hazug, érdekek irányítják. Jellemünk is változik, ha megpróbáltatások, betegség vesz rajtunk erőt. Termetünk, fizikai alkatunk, lelkeségünk mind-mind változásnak van kitéve. Az életünk során megváltozik ízlésünk, vérmezsékletünk, nézeteink, amihez nagyon ragaszkodtunk egykor. Változik a véleményünk valakiről, vagy valamiről, ha a körülményeink úgy alakulnak. Egykor talán szelídek voltunk, az idő teltevel idegessé, jó akaratúból mára talán cinikussá és érzéketlenné váltunk.

Isten viszont nem változik. Ő örökkévaló, öröktől fogva létezik. Nem öregszik, élete nem nő és nem fogyatkozik. Nem lesz erősebb, és nem fogyatkozik meg ereje. Nem lesz bölcsőbb, mert Ő az örök bölcsesség. Nem változik előnyére, mert eleve tökéletes, így hátrányára sem változhat. Isten nem változik kevésbé igazságossá, kevésbé

irgalmassá, kevésbé igazgá, vagy kevésbé jóvá, mint amilyen egykor volt. A Biblia kijelentései nem egy letűnt kor emléke. A legalapvetőbb különbség a Teremtő és teremtménye között az, hogy az utóbbiak ki vannak téve a változásnak, míg Isten változhatatlan. Hiszen a múltat, a jelent és a jövőt is tökéletesen ismeri és uralja, terveit semmi sem boríthatja fel, meglepetés nem érheti. Két dolog miatt fordulhat elő, hogy az ember meggondolja magát és változtat elképzelésein: vagy az előrelátás hiányában nem vett számításba mindent, vagy mert az előrelátás hiányában nem tudja megvalósítani, amit eltervezett. Isten azonban mindentudó és mindenható, ezért sohasem kényszerül elhatározásainak megváltoztatására. „Az Úr tanácsa megáll mindörökké, szívének gondolatai nemzedékről nemzedékre.” (Zsolt 33,11). Amit Isten az időben véghezvisz, azt öröktől fogva eltervezte, s amit öröktől fogva eltervezett, azt az időben megvalósítja. Örök tervét a legkevésbé sem változtatja meg.

Örök elhatározása, hogy az embert mely eltávolodott tőle, üdvözítse az Ő Fia, Jézus Krisztus által, mert Jézus Krisztus „tegnap és ma és mindörökké ugyanaz” (Zsid 13,8). Éppen ezért ne gondoljuk, hogy távol vagyunk attól az Istentől, akiről a több ezer évvel ezelőtt íródott Ószövetség tesz tanúbizonyságot, és Jézus Krisztustól, aki kétezer évvel ezelőtt közénk jött. Ő maga ígérte meg, hogy „...ímé én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig” (Mt 28,20).
(Péntek István presbíter)

"Arcomon felragyog az igazi boldogság, amint megérezem az új kenyér illatát.

Hogy az íze milyen, minden magyar tudja, nem teremhet sehol ilyen drága búza.

Sok éjszaka hált kinn aranyszínű magja, mikor a kombájn lassan learatja.

Mondjunk érte imát nemzetünk ünnepén, hogy jusson a szánkba ízletes, friss kenyér.

**Új kenyér ünnepén papunk is megáldja, ezen is múlhat a lelkünk gazdagsága.”
(Orosz Piroska)**

A presbiteri eskü a Biblia fényében

Napjainkban és közeljövőben egyre fontosabbá kezd válni, hogy egyházi szolgálatunk komolysága és hitéletünk következetessége szempontjából mennyire fontosnak érzékelhető a presbiteri szolgálat és a presbiteri eskü. Ugyanis, amikor egy presbiter esküt tesz, hogy a presbiteri szolgálatot magára vállalja, komoly feladatra vállalkozik, amit esküvel is megerősít. Ezzel kinyilvánítja, hogy feladatát komolyan vállalja, ugyanakkor Istent is segítségül hívja, hogy erősítse őt ebben a küldetésben.

Így az eskü – első látásra – elkötelezettséget jelent, de más erőre-tekintélyre való hagyatkozást is. Így volt ez az ókorban is, és talán ez jellemzi a mai esküket is. A Bibliában az esküvel kapcsolatban terminológiai sokszínűség uralkodik, mivel az 'eskü'-ügyre és megjelölésére több kifejezés áll rendelkezésre, úgymint: eskü, fogadalom, fogadás, esküdözés, sőt negatív értelemben az átkozódás is, ugyanakkor ezzel szemben – aki nem tartja meg az esküt – arra átok járul, s ilyenkor átokmondás is kísérte az eskü alkalmazását.

Mottóként egy bibliai textusra szeretnék támaszkodni, amely talán a legkifejezőbb és legmegfelelőbb témánk szempontjából, de ez persze nem jelenti azt, hogy a többi bibliai ígét nem vesszük figyelembe. Meggyőződésem, hogy ez a textus bizonyos értelemben mintegy keretbe foglalja az eskü lényegét. *„Mert az emberek önmaguknál nagyobbra esküsznek, és náluk minden ellenvetésnek véget vet, és mindent megerősít az eskü. Ezért tehát az Isten, mivel még teljesen akarta megmutatni az ígét örökösének, hogy elhatározása változhatatlan, esküvel vállalt kezeséget”* (Zsid 6,16–17).

Eskü az ókori népek gyakorlatában

Az ókorban, amikor valamilyen komoly dologról volt szó, az emberek ezt esküvel erősítették meg. Az esküre vagy fogadalomra, ill. fogadásra mindig valamilyen kritikus időben/helyzetben került sor: a háború, pusztító betegség, aszály, veszély, meddőség, titoktartás, nagy feladat előtt stb. Ilyenkor segítségül hívták isteneik nevét. Ismeretes olyan gyakorlat is, amikor a királyra hivatkoztak, esetleg az égre vagy a földre (ahol az istenek laktak, Mt 5,34), az országra, szentélyeikre (vö. Mt 5,35) vagy saját fejükre-lelkükre (Mt 5,36). Ez azért volt így, mert ezzel nyomatékot akartak adni annak, hogy akire hivatkoztak, az mintegy garanciát vállal azért, hogy a megállapodás, amiben a felek megegyeztek egymás között és isteneik előtt, tartós legyen. Az eskü kimondását úgy időzítették, hogy az valamilyen ünnepi keret között hangozzék el, pl. egy nagy ünnep vagy az áldozat

alkalmával. Ez mind azt mutatja, hogy az esküt tevők tanúk előtt álltak és önmagukra nézve a kimondott eskü betartását hivatalosan is kötelezővé tették. Ehhez társult még az is, hogy az esküvel együtt kimondták az átkot is. Ez nyomatékot adott az eskünek, mert aki azt nem tartotta volna be, vagy szándékosan megszegte, arra ítélet várt, vagyis a másik félre sem maradt kötelező az esküben foglalt megállapodás betartása, tehát újra szabad lett a kezük, sőt: akár le is gyilkolhatták egymást, mivel hűtlenséget követtek el egymás ellen. Ezért az ókorban az esküszegést néha véres bosszúállás követte, s mindez jogosan történhetett. Sőt: maga az igazság követelte az ilyen eljárást.

Az ószövetségi esküfajták és esküminták

Mivel a zsidók az ókori népek civilizációjába tartoztak, az ő társadalmukban is az ókori népekhez hasonló eskügyakorlat érvényesült. Mivel azonban mi mint keresztyének éppen a zsidó hagyományokra támaszkodunk, és azokat az Ószövetségből elég jól ismerjük, így a többi néptől eltérően többet tudunk arról, hogy mit jelentett az eskü a zsidó népnél és hogyan zajlott az esküfogadás.

Esküfajták

A bibliai Izraelben több esküfajtát ismerünk. Volt, amikor az eskü a segítség érdekében történt. Így cselekedett Jákób is, amikor Ézsau előtt menekülve nagy félelmében segítségül hívta az ÚR nevét (1Móz 28,20–22), vagy Jefte is, amikor háborúba indult az ammóniak ellen (Bír 11,30–31). Máskor meg az eskütétel a kötelesség érdekében történt. Így tudunk arról, hogy József esküvel is megerősítette Jákóbnak tett ígétét, hogy nem hagyja Egyiptomban apja holttestét, hanem a régi családi sírhelyükön temeti el ősei mellé (1Móz 47,29–31), és hogy így fog cselekedni. Ismerünk olyan eskügyakorlatot is az ókori Izraelből, amikor azt az ítélet érdekében kellett tenni. Ez akkor került végrehajtásra, ha az igazság kiderítése megkívánta ezt az eljárást. Így járt el a nép Salamon király idejében, amikor valaki vétkezett felebarátja ellen: Isten színe (oltár) előtt fogadalmat kellett tennie, hogy valóban hogyan cselekedett, vagyis hogy vétkes-e vagy nem (1Kir 8,31). Máskor meg a gyanúsított vétkesnek nemcsak esküt kellett tennie, hogy ártatlan, hanem olyan cselekményt is meg kellett tennie, amely segítségével kiderülhetett az igazság (pl. házassági hűség, ill. hűtlenség ügyében, árulás ügyében stb.). A leggyakoribb izraeli eskü azonban a szövetség érdekében történt, vagyis a közös ügy megtartása érdekében. Ez érvényes volt egyaránt a két emberi fél között, és az ember/nép és Isten között is. Ilyenkor maga az ÚR őrizte a szövetségi hűséget, aminek megszegése akár nemzeti

katasztrófát is maga után vonhatott. Tulajdonképpen az egész zsidó kiválasztás és népi sors ezen az alapon érvényesült a történelemben, és ez tartja életben a mai Izraelt is: Isten kiválasztotta őket, esküvel megerősítette a szövetséget, de a néptől is ilyen hűséget vár el. Izrael fájdalmas történetének a kulcsa valahol ebben a kérdésben rejlik a leginkább.

Esküminták

Az ószövetségi emberek az esküt bizonyos szöveg elmondásával mondták ki. Leginkább Isten nevét hívták segítségül, vagy Isten segítségére hivatkoztak, akár feltétel gyanánt is. Ilyenkor a HA szócska előzte meg a kimondott fogadalmat. Jákób mondja Béthelben az ijesztő álm után, hogy „*Ha velem lesz Isten és megőrzi ezen az úton, ... akkor...*” (1Móz 28,20–22). Jefte is így tett fogadalmat: „*Ha valóban kezembe adod az ammoniakat, ... akkor...*” (Bír 11,30–31). A leggyakoribb az volt, amikor az élő ÚRra hivatkozva esküdtek a próféták nehéz küldetésükben: „*Él az ÚR... hogy*”, vagy: „*Az élő ÚRra mondom, hogy ...*” Többnyire az ilyen eskü az ÚR ügyét volt hivatott őrizni vagy az Isten szövetségét megtartani. Ez maximális komolyságot és következetességet akart garantálni az ügynek.

Eskügyakorlatok

Az ószövetségi nép gyakorlatában az eskü kimondását többnyire valamilyen cselekmény is kísérte vagy kiegészítette. Ilyenkor szokták a kezüket vagy ujjukat az égre emelni, máskor a csipő alá tett kézzel esküdtek (1Móz 47,29). Egyszerű esetben kezét fogták egymással a felek. Gyakori volt Isten oltára előtt esküt tenni, ami már komoly kultikus szertartást igényelt. Máskor meg az eskü megpecsételésére megkenték a szertartás követ („asztalát”) vérrel vagy olajjal (1Móz 28,18). Ismereteink szerint a komoly eskütételnél a felek kettéhasították az állatokat és átmentek közöttük (1Móz 15,10.17), vagy költséges áldozatbemutatót végeztek, ami mindenképpen azt jelentette, hogy az esküt áldozati vérrel is megpecsételték. Nem volt ritka eset, hogy az esküt közös áldozati étkezéssel pecsételték meg: az ilyen szent kultikus evés és ivás az „ügyfelek” belső közösségét és összetartozását is hivatott volt megerősíteni (2Móz 24,9–11; 1Sám 1,9–11).

Isten is mond esküt

Meglepő lehet, de tudunk arról is, hogy az ÚR is megesküszik, hogy a nép által kimondott esküt ő is őrzi. Ez egyrészt bizonyos védelmet akart jelenteni a szövetségtiprókkal szemben, hogy abszolút komolysággal vegyék az esküt. Így az eskü kimondásában benne foglalatik a segítség és az áldás feltétele, ill. az átok és a büntetés fenyegetése is.

Ugyanakkor az ÚR esküje mást és többet is jelent. A konkrét ószövetségi példák négy fajtáját ismerjük, amelyek azt mutatják, hogy:

1. Isten esküvel is megerősítette, hogy Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, ill. utódaiknak adja az ígéret földjét, tehát örökös országot, ahol lakhatnak és nevét tisztelhetik.

2. A fogságban levő népnek Isten esküvel ígérte meg, hogy hazaviszi őket és visszaadja, ill. helyreállítja az atyák örökségét, beleértve Jeruzsálemet és a templomot, az ő imádatának helyét.

3. Dávid házának esküvel tett ígéretet az ÚR, hogy az ő magvából származik kiválasztottja, Felkentje, vagyis hogy az ő vérbeli utódja lesz a Messiás.

4. És megesküdtött az ÚR, hogy a messiási királyi papnak Melkisédek rendje szerint valónak kell lennie (Zsolt 110,4). Ahogy tudjuk, sokat problémáztak ezen éppen a kumráni közösség tagjai, de Jézus Krisztusban ez csodálatosan be is teljesedett, hiszen Jézus József után dávidi-királyi sarjadék volt, anyja, Mária után pedig lévi-papi utód. Az ÚR megtartotta az esküvel tett ígéretét.

Az eskü teológiai jelentősége

Számunkra most az a legfontosabb, hogy lássuk: az ószövetségi nép körében gyakorolt eskü mindig valamilyen ünnepélyes hitvallás és elkötelező nyilatkozat, amivel sorsdöntően csatlakoznak Istenhez, szövetségéhez, Isten ügyéhez, kiválasztásához vagy népéhez. Ugyanakkor azt is jelentette az eskü, hogy társat kaptak a zsidó emberek abban a fontos ügyben, amit véghez akartak vinni. Az eskü tehát társszerzést is jelent, vagyis hogy bizonyos nehéz ügyben nem maradok magamra, hanem lesz komoly társam, akivel az előttem levő feladatot-ügyet jobban meg tudom oldani. Az eskü azonban bizonyos megkötést jelent a szabálytalan taktizálás előtt, hogy a társamat ki ne játsszam, meg ne károsítsam, vagy magamat ne keverjem bele olyan ügybe, ahol eleve elbukhatok (vö. pl. pogány istenekhez való fordulás a remélt segítség érdekében). Ebben az értelemben az eskü már bizonyos irányvonalat, lelki életformát, felfogást és magatartást határoz meg, amikor már nem cselekedhetek önállóan/önfejjén, hanem már valakihez kell tartanom magam, ahhoz a másik félhez, akivel együtt alkotjuk az egészet. Ugyanakkor főleg a próféták arról beszélnek, hogy aki hamisan esküszik, arra büntetés vár. Az esküszegés esetén ugyanis az illetet Isten kiközösíti szövetségéből, és ő Isten nélkül maradva átkot von magára. Ez akkor is fennállt, amikor valaki nyereszkesből tett esküt, hogy a szövetség színlelésével a másik felet lépze csalja, azután becsapja, és ezzel nyereségre tegyen

szert. Ezért az eskühöz való hűség nagyon komoly dolog volt. Ezért a Zsolt 15,4-ben arról olvashatunk, hogy többet ér az eskü hűséges megtartása, még hogyha káromra is történik, mint a siker vagy nyereség esküszegéssel. Ezért amikor pl. egy-egy királyt vagy papot szolgálatba állítottak, segítségül hívták az ÚR nevét, és esküvel is megerősítették, hogy teljes hűséggel töltsse be a szerepét, még élete árán is.

Az újszövetségi eskütilalom és eskügyakorlat

Az újszövetségi egyház és annak iratai nagyon óvatosak. Az Újszövetség sokkal tartózkodóbb az esküvessel kapcsolatban, mint az Ószövetség. Jézus óva int a felelőtlen esküdözéstől: (Mt 5,34; 14,3–12). Főleg Máté evangélista, aki jobban figyelt a zsidó szokásokra és törvényekre, elmondja, hogy Jézus kritizálta a farizeusokat, hogy – szerinte felelőtlenül és feleslegesen – esküdnek az égre, földre, Jeruzsálemre, templom aranyára, saját fejükre stb. Bizonyára azért, hogy komolynak tűnjön a szavuk, pedig tudta, hogy szívükben sok romlottság van, és hogy az eskü is csak színjáték a hiszékenyek megtévesztésére. Jézus azt tartja, hogy ne a pátosz vagy káprázatos szertartás döntsön, hanem szavunk őszintesége és komolysága. Ezért az eskü helyett inkább a komoly igen-igen vagy nem-nem fejezze ki egyértelmű álláspontunkat (Mt 5,38). Hogy ez probléma lehetett a zsidókeresztények körében mintegy fél évszázaddal később is, mutatja Jakab levele, ahol újra hangsúlyozni kellett az Úr Jézus szavait (Jk 5,12). Tudjuk azt is, hogy az öntudatos esküdözésnek két szomorú esetét említi az Újszövetség: az egyik Péter esete, aki ijedtségében és életfeltésben esküdözött a szolgák és katonák előtt, hogy nem ismeri Jézust és nem tartozik hozzá (Mt 26,74). A másik eset Heródes esete, aki részegen és felelőtlenül esküdött, és ez Keresztelő János fejét kaszabolta le (Mk 14,71). De talán a legútbaigazítóbbról újszövetségi ige az esküvel kapcsolatban a már olvasott Zsid 6,16–17. Ez az ige hely beszél az akkori egyházi emberek és apostoli gyülekezetek általános gyakorlatáról. Ezzel a levél írója utal az eskü egyházi használhatóságára és argumentációjában hivatkozik magára Istenre is, aki szintén megesküdött. Ebben a levélbeli kijelentésben elárul néhány ősegyházi szempontot is:

1. Szerinte az eskünek akkor van értelme, ha nagyobbra hivatkoznak benne, mint amilyenek az esküvő felek.

2. Az esküre azért van szükség, mert az emberek között ellenvetések/viták vannak, ami viszont különbséget és bizalmatlanságot árul el.

3. Az eskü azonban ennek véget vett, mert közös alapra helyezi a feleket, akik az egységet (megegyezést, közös akaratot) esküvel erősítik meg.

4. Isten maga is tett esküt, és pedig az embereknek (az ígértet örököseinek), hogy döntése változhatatlan, és nem fogja megmásítani.

5. Az eskü tehát bizonyos kezességet rejt magában, hogy a megállapodás érvényes, sőt kötelező érvényű.

A későbbi (jánosi kisázsiai) egyház is hasonlóképpen gondolkodott ebben: A Jelenések könyvében az angyal is esküszik az örökkön-örökké előre (Jel 10,6–7), hogy a jövő új formát ölt és hogy Isten ígéretei/titkai beteljesednek.

Mindez azonban azt árulja el nekünk, hogy az eskü kérdése nagyon érzékeny dolog volt az ősegyházban, ezért az embereknek ajánlott volt inkább nem esküdni, mint az esküt megszegni. Igaz, hogy főleg *Pál apostol* hivatkozik az Úrra, amikor nyomatékosan akar beszélni, és azt mondja, „*Tudja az Úr*”, vagy „*Az Úr a tanúm*”, és aztán folytatja a mondanivalóját. De az esküdözésbe nem kezd bele. Ezt azt mondhatjuk, hogy az apostoli egyház mint teológiai lehetőséget ismerte és használta az esküt, de nagyon óvatosan bánt vele a gyakorlatban.

A mai presbiteri eskü jelentősége

Kérdésünk tehát ma az lehet, hogy mit tegyünk mi az esküvel, és egyáltalán hogyan szemléljük annak használatát az egyházban, beleértve a presbiteri esküt? Nos, az elmondottak alapján a következőket mondhatjuk:

1. Az eskü Isten kezébe tesz minket, és őt fogadja mellénk társul.

2. Az eskü kizár minden más megoldást, más ellentmondást vagy félreértést, esetleg mellékcélokat és hiú vagy alantas reményeket.

3. *Kálvin* szerint: az eskü – más eszközök és bizonyítékok híján - garanciát hivatott biztosítani, hogy úgy lesz, ahogy mondják az eskü résztvevői.

4. Abból kell kiindulni, hogy az esküben foglaltak és maga az eskü egyformán kötelező érvényű mindkét félre.

5. Az eskü nagy felelősséget (lelki súlyt) rak mindkettőjükre.

6. Egyházi gyakorlatunkban ezért törekedni kellene az elmondandó szöveg minél egyszerűbb formájára.

7. Mivel az egyházi eskü általában nemcsak Isten előtt, hanem más (feljebbvaló emberi hatóság) előtt is történik, akinek kezébe teszik le, az nem állhat a másik fél felett, nem uralhatja őt és nem zsarolhatja, hanem csak hűségre kérheti és buzdíthatja saját példájával.

8. Mivel emberek vagyunk, és közel van hozzánk az esendőség (emberi gyarlóság), szükség van arra, hogy egymást az eskü megtartásában erősítsük, és hogy a másik félnek is segíteni kell az eskü betartásában.

9. Az eskü áthágásának esetén mindkét fél felelősséggel tartozik Istennek. Az egyiknek bukása szégyent jelent mindkét félre (a többi presbiterre, a gondnokra, a lelkipásztorra, az esperesre, a püspökre is).

Összefoglalás

Az eskü bizonyos helyzetet vagy adott szót erősít meg. Kezességet nyújt a másik félnek. Az eskü kötelez a közös ügy megtartására. Az eskü segítő társat ad, összeköt azzal, akinek vagy aki előtt elmondtuk az esküt. Esküt nem nyereségből teszünk, hanem komoly ragaszkodásból és szolgálatkészségből – és hátrány esetén is megtartjuk, mert nem lehet nekünk más nyereségünk, mint Krisztus. Esküszegés esetén nem lehet más utunk a szabadulásra, mint Péter bűnbánó sírása. A tékozló fiút pedig, aki úgy tér vissza, mint aki már nem akar mást, csak otthon lenni az apjánál, az Atya régi bizalommal és szeretettel visszafogadja. Talán ilyen (lehet) a mi esküink története is.

Dr. Peres Imre
DRHE

A "Sarkadi Egészségügyért" 2020 díjazottja: Péntek Istvánné, Bodnár Éva

Asszisztensi oklevelét 1980-ban szerezte. Pályáját a Debreceni Egyetem Intézeti Gyógyszertárában kezdte, majd 1986-ban analitikus szakasszisztensi vizsgát tett.

Békés megyébe kerülve egyből Sarkadon helyezkedett el, az akkor még a Békés megyei Tanács Gyógyszertári Központjához tartozó 14/66.sz. gyógyszertárban, amely 1996-tól Sétány gyógyszertár néven működik. 2012-ben szakvizsgázott Gyógyszerkiadói szakasszisztens szakágból.

Az évek során mindmáig a sarkadi lakosok gyógyszerellátásáért dolgozott – dolgozik. 2019-es nyugdíjba vonulása óta is rész munkaidőben a sarkadi betegek ellátásáért tevékenykedik. A koronavírus-járvány idején is – sok más egészségügyi dolgozóval egyetemben – erőn felül – nyugdíjasként is aktívan vett részt a betegek ellátásában. Szakmai tudása, kitartása, becsületessége példamutató. A város közéleti, hitéleti munkájából is aktívan kiveszi részét, a helyi Belvárosi Református Gyülekezet tagjaként.

Dr. Pálfi Tibor
a Sétány-Patika vezetője

Fél perc egészség!

A füge 10 áldásos hatása

A fügéről megemlékeznek az egyiptomi írásokban, már az időszámításunk előtti 2700-as években. A füge, szőlő, és az olajbogyó alapvető táplálék voltak.

A fügét és a szőlőt együtt említi a Biblia, mert egymás mellett természetek. Szimbólumai voltak a boldogságnak, békének, egészségnek és az örök életnek. A Biblia azt mondja Ádám és Éva első ruházata is a fügefalevél volt.

A puha fügelevelet mint szalvétát használták az ókori Rómában, és a rabszolgák ezzel törölték meg gazdáik száját a lakomák alatt.

Az egészséges füge létfontosságú ásványi anyagokat és számos vitamint tartalmaz – van benne A-vitamin, B1 és B2 vitamin, különböző antioxidánsok és Omega zsírsavak is.

Milyen előnyei vannak?

1. *A szájra:* 2-3 füge levél elrágcsálásával, vízzel gargalizálással le lehet győzni a rossz leheletet és a szájfekélyt is.
2. *A szexuális vitalitásra:* a szexuális gyengeség orvoslására a füge jó módszer. Áztassunk tejben 4-5 fügét egy egész éjszakán át, majd reggel fogyasszuk el!
3. *Vesekőre:* ha 6 darab fügét egy csésze vízben felforralunk, és ezt naponta elfogyasztjuk egy hónapon át, a vesekövek megszűnhetnek.
4. *Bőrproblémákra* az arcon: összetört fügéből készítsünk pakolást, melyet felviszünk az arcra és hagyjuk száradni 15-20 percig. A pattanások, bőrproblémák remek ellenszere! A füge tejszerű leve, levele és szára is alkalmas a pattanások, szemölcsök kezelésére, akár naponta alkalmazva. Öregedést gátló hatása is ismert.
5. *Cukorbetegség ellen:* az egészséges füge kálium-tartalma magas, ezért segít csökkenteni az inzulint. Fogyasszunk fügemagokat naponta, egy teáskanál mézzel keverve, hogy kordában tartsuk a diabéteszt. Érdemes egy hétig folyamatosan enni a mézes fügemagokat, hogy érezhető legyen a füge hatása. A gyümölcs levele egyébként szintén hatékony cukorbetegség ellen.
6. *A csontokra:* a fügében nagy mennyiségű kalcium van, amely segít a csontok erősítésében.
7. *Bárányméhvészre:* a betegség korai szakaszában a füge hatékony ellenszer lehet.
8. *Fogyásra:* értékes rostokat tartalmaz a füge, ezért a testsúlycsökkentésben igen hatékony.
9. *Torokfájásra.*
10. *Székrekedésre.*

Dr. Taybani Jamal főorvos

NYÁRI TÁBORAINK

Zempléni ifjúsági tábor

„De mi nem a meghátrálás emberei vagyunk, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk. A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom, és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés. Ennek a hitnek az alapján nyertek Istentől jó tanúbizonyosságot a régiek. És mindezekben, noha hit által Istentől jó tanúbizonyosságot nyertek, nem teljesült be az ígéret, mert Isten számunkra valami különbről gondoskodott, hogy ők ne nélkülünk jussanak el a teljességre.” (Zsid 10,39; 11,1–2; 39–40)

Kedves Testvéreim!

„Nem bolond az, aki odaadja azt, amit nem tarthat meg, hogy megnyerje azt, amit nem veszíthet el.” – vallotta Jim Elliot misszionárius, hithős, akit az auka indiánok négy hittérítő társával együtt megöltek.

Hithősökről beszélgettünk azon a tábori héten, melyen ifjúságunkkal és konfirmandusainkkal együtt voltunk Pányokon. Bennük talán szintén megfogalmazódott az, hogy van ennek a hithősöknek egyáltalán értelme? Érdemes ennyit vesződni, bajlódni emberekkel, ha a világ nem változik? Érdemes Isten mellett kiállni, akit nem látunk? Érdemes amellel a Jézus mellett kitartani, akit megöltek, de aki hitünk szerint feltámadt, ugyanakkor ezért meg sokan kinevetnek minket?

Vannak, akiket ma is bolondnak tartanak, mert ők másképp igyekeznek élni az életüket, mert ők Isten normáihoz igazodva képzelik el a mindennapjaikat. Élhetetlen sokak számára ma is a keresztyénség, mert nem fér bele az idejükbe, mert annyi minden más van, ami fontosabb. Persze a gyermeknek nem árt, ha erről is hall, de ő majd eldönti, hogy mit is akar felnőtt korában. Az életünk egészére inkább a lavírozás a jellemző, a kicsi konfliktussal való megúszás. Inkább sajnáltatni szeretjük magunkat, mint tevékenykedni, panasz és zokszó nélkül, vagy arra törekedni, hogy világunk jobb, élhetőbb és szebb legyen. Nem mindenki szeretne hétköznapi hőssé válni. Minél kevesebb szenvedéssel megúszni az életet, minél könnyebb utat választani.

Ám van, aki így sem választhat. Megrendüléssel álltunk meg a Borsó-hegyen a héten kis csapatunkkal, azon a helyen, ahol egy gép lezuhanását követően 42-en veszítették életüket, többségében szolgálatot teljesítő szlovák NATO békefenntartó katonák. Ők úgy váltak hőssé, hogy nem harcban haltak meg. Hősei lettek családjuknak, de egy értelmetlen baleset áldozataiként.

Mi tesz egy embert hőssé? Miáltal lesz egy emberből hétköznapi életben is olyan valaki, akire fel lehet nézni, aki példaképpé válhat? Vannak olyanok, akik apró gyülekezetekben lelkipásztorként teszik a dolgukat, pásztornak maroknyi keresztyén embert, és sok mindenben igyekeznek nekik segíteni. Vannak olyanok, akikről hallottuk, hogy hitük által le tudták tenni a poharat, és ki tudtak lépni az alkoholizmus börtönéből. Beszélgettünk a fiatalokkal arról, hogy vannak olyanok is, akik csak azzal, hogy a munkájukat végzik, hőssé váltak.

Vajon az ige pontosan megmondja, hogy mitől lesz valaki hőssé? *Mi nem a meghátrálás emberei vagyunk.* A hit hősei sohasem hátráltak meg, szembe mertek nézni a láthatatlan ellenséggel is, és küzdöttek mindhalálig. Sok ilyen hithősről lehetne említést tenni nem csak misszionáriusokról, és nem csak a Biblia vagy az egyház történelmének kiemelkedő szereplőiről. Ők meg tudtak állni és bátran küzdöttek minden időben. Azért, mert hittek, és ez a hit erőt adott nekik. A hit valahol ott keletkezik az ember belsejében. Olyan valami, amit nem lehet megtanulni. Nem kapjuk meg a neveléssel, nem tudjuk bármi áron megszerezni, de egyszer az emberek szívében gyökeret ver, és változást hoz.

A hit hősei sohasem maguk akartak hőssé válni. Nem hősieskedtek, nem nagyraavagyó terveket dédelgettek, nem magukat akarták minél jobban előtérbe helyezni. A bibliai hithősök történetét megismerve, főképp elhívásukat, akkor azt láthatjuk, hogy legtöbbjük még csak alkalmasnak sem találta magát az adott feladatra. Mindig ki szerettek volna bújni a feladat alól, volt, aki hajón menekült előtte, volt, aki csak kifogásokat keresett. Ők is emberek voltak, és kellő kritikával fordultak saját maguk felé, olykor bizony nem is ok nélkül. Isten mégis őket választotta. Csetlő-botló embereket, akik valamiben mégis jól döntöttek: kitartottak az Isten mellett. Hűségesek voltak. Akkor is, amikor már más régen feladta volna. Ez a hősök fő jellemvonása. A mindvégig egy ügy mellett való kitartás, legyen az a szabadság, az igazság, vagy bármi más.

A hit hőseiről azonban azt írja a Zsidókhöz írt levél, hogy amit ígéretként kaptak, az nem teljesült be rajtuk. Isten ugyanis azt ígéri az Őt követőknek, hogy helyük lesz az Ő országában. Ez olykor földi keretek közt is megragadható, de alapjában véve egy olyan lelki ország, amelynek földi értelemben nincs határa. Miért vár Isten az ígéret beteljesedésével? A levél szerzője szerint egyszerűen azért, hogy ők ne nélkülünk jussanak el a teljességre.

Isten tehát ránk vár ma is. Azért nem teljesedett be, amit ígért kezdetektől fogva, hogy ebben az ígéretben mi is részesüljünk. Milyen

hatalmas dolog az, hogy az Isten vár ránk, és minket is a hithősök sorába akar tudni. Értékeljük Istennek ezt a gesztusát? Lehetőségünk van nekünk is a hithősök sorába kerülni. Lehet, hogy ez a világ szemében nem jelent semmit, sőt még az is lehet, hogy ez a számunkra sem jelent először sokat. Ám ha rádöbbenünk Istennek erre a kifogyhatatlan szeretetére, akkor boldogok leszünk, és hálásan éljük további életünket.

Olyan közösségbe von minket az Isten, ahol a keresztyén testvérek összefognak, és egy ügyért harcolnak. Ehhez nem kell idősnek lennie, nem kell az idő és a rutin sem hozzá, mint oly sok más dologhoz a mindennapjainkban. Ám kell hozzá lelki érettség, és legfőképpen kell az Isten hívása. A hithősöket Isten indította el az úton. Nem készülhettek fel rá, sokszor el is buktak menet közben. Megmaradtak hibáik, botlásaik, de még ezeket is fel tudta használni az Isten, mert számára semmi sem lehetetlen.

Az egyház történelme során Jézus követői gyakran kerültek olyan körülmények közé, amikor az ittlétben való megmaradás feltétele Krisztusnak, követőinek és ügyének az elárulása lett volna. Ők azonban a megalkuvás és a hitük megtagadása helyett a Mester példáját követték. Életük és példamutatásuk örök érvényű, ma is kimeríthetetlen szellemi és erkölcsi erőforrást jelent mindazoknak, akik felismerik, hogy földi pályafutásukat Jézus Krisztus és hűséges tanúinak fellege veszi körül. Ők megvártak, megvárnak minket, hogy mi is eljuthassunk Istenhez. Ne késlekedjünk tehát, vállaljuk fel őket, és magát Krisztust ebben a világban! Nem leszünk népszerűbbek, de az ige sem ringat bennünket álomvilágban. A hithősök mind megvívta a maguk harcát, ám mindig volt erejük tovább küzdeni, harcolni. Nem emberi erő volt ez már, hanem annál jóval több. És épp ezt az erőt ígéri nekünk az Isten.

Nem volt egyszerű nekünk sem megmászni azt a nagy Borsó-hegyet. Elfáradtunk, de mindnyájan, akik elindultunk, megérkeztünk a célhoz. Az élet azonban ennél sokkal nehezebb és fárasztóbb is. Sokan bizony épp ezért fiatalon feladják, és nem tudnak tovább küzdeni, ha jön egy betegség, hirtelen rosszul. Mert lélekben nincs kapaszkodójuk, mert elfogyott a földi reménység, és elillant a harcra elégséges akarat. De mi testvéreim, nem a meghátrálás emberei vagyunk, hogy elveszünk, hanem a hitői, hogy életet nyerjünk! Kívánom, hogy váljunk hőseivé a hitnek, és győzzünk az Isten segítséggel. Ámen.

Koncz Zsolt lp.

Napközis Biblia-tábor

„Amikor József bátyjai látták, hogy meghalt az apjuk, így tanakodtak: Hátba József bosszút forral ellenünk, és megfizet most nekünk mindazért a rosszért, amit vele szemben elkövettünk. Ezt üzenték tehát Józsefnek: Apád megparancsolta nekünk halála előtt: Mondjátok meg Józsefnek: Kérünk, bocsásd meg testvéreid hiúságát és vétkeit, hogy rosszat követtek el ellened! Bocsásd meg hát azoknak a hiúságát, akik atyád Istenének a szolgálói! József sírva fakadt, amikor ezt elmondták neki. Oda is mentek hozzá a testvérei, leborultak előtte, és ezt mondták: Szolgáid vagyunk! De József így szólt hozzájuk: Ne féljete! Vajon Isten vagyok én? Ti rosszat terveztetek ellenem, de Isten terve jóra fordította azt, hogy úgy cselekedjék, abogyan az ma van, és sok nép életét megtartsa. Most hát ne féljete, eltartalak én benneteket és gyermekeiteket! Így vigasztalta őket, és szívhez szólóan beszélt velük.” (1Móz 50,15–21)

Kedves Testvéreim!

Tudom, az Úrnak terve van velem. Többek között ezt a keresztyén éneket énekeltük gyermekeinkkel a héten a napközis táborban. Egy nagyon szép, emberi történettel ismerkedhettünk meg, vagy fedezhettük fel újra, amely történetet átszövi az Isten roppant gondolata, melyet az embervilággal tervezett.

1. Megjelent előttünk egy család a maga összetettségével, szövevényes kapcsolataival. Több feleség, sok gyermek, akik között felütötte a fejét az irigység, a harag és az ezekhez társuló egyéb érzelmek. E feszültség aztán tettelegességgig fajult, mert a fiatal, még gyermek Józsefet végül a testvérei egy kútba dobják, majd eladják rabszolgának.

A családokon belül ma is lehetnek feszültségek, konfliktusok, még azokban is, amelyek nem ennyire bonyolultak. Hiszen az egymásra való irigység, a harag már egészen kicsiny gyermekkorban megjelenik. Komoly munkát és körültekintést igényel a szülőktől, hogy gyermekeik soha ne érezzenek hátrátételt, hogy soha ne tapasztalják meg, milyen az, amikor az egyiket jobban szeretik, mint a másikat. S nem is beszéltem még a kamaszkor nehézségeiről, és a felnőtt gyermekekről.

Jákób ebben az esetben nem épp a jó apa mintaképe, mert egyik fiával kivételez a többivel szemben. Ezt ismerhetjük a saját életünkéből is. A legkisebb a családban mindig a legkedvesebb, vele szemben sokkal több mindent engednek meg a szülők. Ez ma is lehet testvérek között konfliktusforrássá. Ez volt József életében, testvéreivel való viszonyában is a fő probléma. Minden más hibát már ő, mint gyermek, akit kicsit el is kényeztetek, követett el. Ám ez nem indokolja, és nem igazolja a testvérek tettét, csak azt akarom vele érzékeltetni, mennyire sok konfliktust teremt egy

családon belül a különböző szerepek hibás értelmezése, és a rossz kommunikáció.

2. József életéből a következő kép Egyiptom, ahová már rabszolgaként érkezik. Egy *Potifár* nevű emberhez kerül, aki a fáraó testőrparancsnoka, és itt kezd meg az ő új életét, mely egy egészen más élet lesz, mint amit eddig megszokott. Itt nincs kényeztetés, itt nincs idilli környezet. Itt csak munka van, és ostor. Próbák sora, nehézségek egész tárháza. Józsefnek hamar fel kell nőnie, ám ahogy látjuk őt, egy sikeres embert figyelhetünk meg személyében. Itt érezzük, és olvassuk is az Isten munkálkodását József életében: Isten Józseffel van, és megsegíti őt.

Egyiptomban újra és újra megtapasztalja a hátrátételt, az árulást, hogy rabszolgaként esélye sincs a normális életre. A héten mi is beszélgettünk, sőt ki is próbálhattuk a gyermekekkel, milyen az, ha valaki vakként, siketként, vagy valamilyen más testi fogyatékosként rabjaként kell, hogy éljen. Ezek épp olyan korlátozó tényezők, mint amilyen a rabszolgaság volt József életében.

Hogyan lehet túlélni, ezt a helyzetet elfogadni, ebben nap-nap után élni? Úgy, ahogy József tette. Rábízta magát Istenre. Más esélye nem volt. József kitartott mellette akkor is, amikor teljes szabadságát elvették, amikor egy asszony igaztalan vádjára miatt börtönbe került. Ő hű maradt Istenhez, mert Isten is hű volt hozzá.

3. A börtön egy újabb léthelyzet volt József számára, amely a legnagyobb mélység volt az életében. Büntetlenül került oda, hamis vádakkal illették. Mintha csak Jézust látnánk magunk előtt, akit ugyanígy vádoltak. József ugyanakkor a börtönben sem hagyta el magát. Mindig másokon segített, és próbálta a körülményeket, környezetét jobbra tenni. József áldás volt embertársai számára, mert Isten eltervezett útján járt. És ez vezette oda másokhoz, ez adott neki új erőt. Ez segítette abban is, hogy nemcsak álmokat látott, hanem az álmokat meg is tudta fejteni. Így ismerkedik meg két királyi tisztviselővel, akiknek megfejti álmait, és bár nem azonnal, de később eszébe jut az egyikőjüknek: a főpohárnoknak József, és az ő különleges képessége. Ez akkor történt meg, amikor a fáraó is álmot látott, mely egész Egyiptom és a környező vidék jövőjét vetítette előre. József lesz az, aki megfejti az álmot, sőt még azt is megmondja, mit kell tennie a fáraónak, hogy elkerülje a majdani katasztrófát. S József pályája egyszerre ívelni kezd felfelé. Hatalmas feladatot, vezető pozíciót kap: a fáraó után a második ember lesz Egyiptomban.

4. A börtön utáni újabb kép egy nagyhatalmú, bölcs fiatal embert mutat, akinek rendeződik az élete. Családot alapít, és tevékenykedik új otthonáért,

Egyiptomért. Nem volt könnyű eddigi helyzete, sok próbát, nehézséget, kísértést, gyengeséget kellett leküzdenie. Ám végül azt látjuk, megérte Isten mellett kitartani, mert Isten is Józseffel volt. József ki is fejt majd ezt az érkező testvéreknek, amikor a nagy éhínség idején ők is megjelennek Egyiptomban. Végül, a próbák után, felfedi kilétét is előttük. Elmondja testvéreinek, hogy bár furcsa módon jutott idáig, de itt van, és ennek így kellett lennie, mert az Isten így akarta megmenteni a választottait.

Vajon, ha most a saját életünket nézzük, akkor ki tudjuk ezt mondani? El tudjuk-e hinni, hogy Isten vezetett minket idáig, hogy neki terve volt, és terve van a mi életünkkel? Már gyermekkorban is meg lehet ezt látni, ahogyan József is megsejtette álmain keresztül. Ez az Isten tervébe való belesimulás az, amely Józsefet felülemelte azokon a kicsinyes emberi érzéseken, melyek visszahúzóak, és ellehetetlenítik az életet. Nincs benne harag, bosszúvágy, rosszindulat. Csak szeretet és megbocsátás a testvérei iránt.

Erre tanítottuk a héten gyermekeinket. Nem könnyű ezt belátnia, elfogadnia az embernek, sőt meg is élnie a mindennapokban. Mert jönnek olyan helyzetek, amelyek az embert bosszúra sarkallják, lesznek olyan pillanatok, amikor legszívesebben visszaütnénk, de ha nem is kézzel, megteesszük szóval. Gyenge emberi tulajdonságokkal bírunk, és ezen nem tudunk felülemelkedni. Az önérzetünk, a vélt vagy valós igazság, amihez körömszakadtig ragaszkodunk, egymás ellenségeivé tesz minket. Elvész a békesség, a türelem, és csak az indulatok maradnak, melyeknek már nem tudunk parancsolni.

József története megtanít bennünket arra, hogy csak úgy tudunk felülemelkedni a hétköznapi bosszantó helyzetein, az emberi kicsinyes rosszindulaton, ha egy nagyobb terv részeseiként tekintünk önmagunkra és az életünkre. Ha megértjük azt az egyszerű igazságot, hogy minden rosszban van valami jó. Akkor türelmesebbé válunk egymás iránt, akkor szeretetet tudunk oda is vinni, ahol erre valóban nagy szükség van. Akkor el tudjuk fogadni egymást, és meg tudunk bocsátani egymásnak.

Az egyik aranymondás a héten így hangzott: „*Viseljétek el egymást, és bocsássatok meg egymásnak.*” (Kolossé 3,13) Valóban el kell viselnünk egymást, s ez bizony fárasztó, és terhes lehet. Ám ha tudjuk, hogy terve van velünk az Istennek, s e terv része az is, hogy nekünk el kell viselni a másikat, akkor sokkal könnyebben fogjuk ezt megtenni. Akkor lesz erőnk felállni, és egy-egy nagyon nehéz élethelyzetből újra elindulni. Az életünk nem homogén, nem telik minden nap ugyanúgy. Vannak hullámvölgyek és hullámhegyek, vannak mély pontok, és magaslatok.

Ám nincs olyan helyzet, amelyben ne lenne ott Isten, ahol ne lehetne Őt segítségül hívni, ahol ne érezhetnénk meg jelenlétét.

József ezt megtapasztalta, átélte, és tudta, hogy vele terve volt az Istennek, s talán nem jutott ez eszébe neki sem minden nap, de hogy ennek szellemében igyekezett élni, az biztos. Kívánom, hogy mi is jussunk el oda, ahová ő emberileg eljutott. Tudjuk Isten tervébe illőnek magunkat, és engedjük, hogy Ő formáljon, Ő vezessen minket. Nem lesz ezután sem könnyebb, lesznek konfliktusok, nehézségek az életünkben, de ezeket már nem egyedül kell leküzdenünk, hanem Istennel. Vele felül tudunk emelkedni a mindennapok olykor nyomasztó, megkötöző szürkeségén, az Isten színes, álomszerű világába, amely ott van velünk a világ valóságában, és színeket, szépséget, reménységet, hitet, bizalmat, megbocsátást, szeretet ad az életünkbe. Ezt adta az elmúlt héten a táborban, és ezt adja mindnyájunkon keresztül, ha engedjük, hogy az Ő nagy tervének része legyen a mi kis életünk. Így legyen. Amen.

Koncz Zsolt lp.

Boldog leszel attól, hogy ők boldoggá váltak

– *Heblyézi riport a Bárka táborból –*

Viháros körülmények között szállt vízre a 2020-as Bárka augusztus 3-án Balatonfenyvesen: a Magyarországi Református Egyház nagyszabású esélyteremtő programjának idei első táborába szakadó esőben érkeztek meg a gyerekek. A döcögős indulás illeszkedik a koronavírus-járvány miatt kialakult nehéz helyzetbe, de még a nehezített pályán is kiemelkedő stábmunka vette körbe a gyerekeket és kísérőiket, ez pedig már önmagában is azt sugallta: nem akármilyen kalandba csöppentek.

„A járvány miatt az elmúlt hónapokban kicsit megálltunk, és mindenki várakozott: izgultunk, figyeltük az eseményeket, de nem tehattünk semmit, mert nem tudtuk, elindulnak-e idén a táborok vagy sem. Amikor aztán felszállt a szabad utat jelző fehér füst, beindult a gépezet, és amit a táborok előtt, tavasszal szoktunk lebonyolítani – például a felkészítő hétvégét és a munkatársak élménypedagógiai képzéseit –, igen rövid idő alatt, gyorsan kellett elvégezni: mindössze egy hete volt a felkészítő, most pedig már el is kezdődött a tábor” – vázolja a körülményeket *Kovács Nikoletta* turnusvezető. A *Kalandok és Álmodok* szakmai műhely tréneré és tananyagfejlesztője a program 2018-as indulása óta a stáb tagja. Rendszerint *felfedező*, azaz turnusvezetői szerepkört tölt be a táborban. Tapasztaltsága ezúttal is jó szolgálatot tesz.

„A gyerekek rendszerint buszokkal érkeznek hozzánk, vannak, akik már nagyon korán elindulnak, hogy délutánra ideérjenek. Ezúttal az egyik busz nem sokkal indulás után defektet kapott, este fél hat előtt el sem tudtak indulni. Egy másik busz dugóba került az M3-as autópályán, és délután kettőkor még Hatvan környékén álltak. Tehát az az elképzelés, hogy a gyerekek az elmúlt két évben jól bevált rendszer szerint délután négy óra körül megérkeznek, teljesen megdőlt: volt, aki ekkor érkezett, volt, aki három órával később, és így tovább. Közben pedig szakadt az eső. – Így roppant nehéz volt esti programot, játékot, áhítatot szervezni. Ehhez jött még ma délelőtt a sajtótájékoztató, amely eléggé felborította a kapitányi foglalkozásokat. Tehát ezt a két napot főleg az elképesztő rugalmasságnak kellett jellemeznie.”

A Bibliából származó elnevezés adja a program kerettörténetét is: a résztvevők ehhez kapcsolódó szerepeket kapnak. Így lehetnek a főszervező Zsinati Hivatal munkatársai „*bajóácsok*”, a turnusvezetők „*felfedezők*”, az élménypedagógiai foglalkozásokat vezető „*kapitányok*”, a szabadidő-szervezők „*kormányosok*”, a gyerekek szükségleteiért felelős önkéntesek „*fedélzetmesterek*”, a lelki vezetők „*balászok*”, a gyermekek kísérői „*rénkalauszok*”, maguk a gyermekek pedig „*matrózok*”.

Kovács Nikoletta szerint a felfedező egyik legfontosabb feladata a szakmai programok koordinálása: a ki-hol-mikor-mit csinál átlátása. – „Ez csak együtt fog menni: szoros együttműködésre törekszünk a Zsinati Hivatal helyszínén lévő munkatársával és a jelenlegi táborvezetővel. Ugyancsak kiemelkedően fontos feladat a bárkás közösség megteremtése. Szeretném, hogy az, aki ebben az egy hétben itt van – gyermekként vagy stábtagnak –, megélje, hogy bárkásnak lenni jó, és sírva nevéssen a végén.” A tréner úgy látja, a „*bárkás vagyok*” életérzés mostanra már sok táborozó gyermek sajátja, hiszen többen vannak, akik már harmadszor látogatnak el hozzájuk.

„Az az álmom, hogy legyen ezen a héten olyan pillanat, amikor azt érzik, hogy jó itt, és jövőre is jönni akarnak. Szeretném, ha boldog gyermekek mennének el innen, akik egy hétig jól érezték magukat. Ebből a szempontból mindegy, hogy a gyermek tanult-e itt valamit: később úgyis tanul majd belőle. Tanul abból, hogy megtapasztalja: ez a közösség jó, és jó itt lenni. Jó a másikkal játszani. Jó találkozni olyanokkal, akikkel azelőtt még sohasem, jó barátságot kötni. Nikoletta szerint a közösség viszi őket előre az életben: ha a gyermek megérzi, hogy közösségben lenni jó, az megmenteni a kamaszkorában, és később, felnőttként is.

A sajtó munkatársai kicsit idegenül hatnak a gyermekek között, akik azért lelkesen húzzák fel a tenyérlenyomatukkal és aláírásukkal díszített bárkás zászlót az alakulótér szélén lévő zászlórúdra. A még kissé bizonytalan táborlánc után már mennek is át a foci pályán felállított nagy rendezvénysátorba, ahol a fellépéshez készülődik sokuk kedvence, *a tábor jószolgálati nagykövete, Pápai Joci*.

A dalok előtt a sajtó képviselőit *Gér András* zsinati tanácsos igyekszik eligazítani. A 2018 és 2021 közötti időszakra szóló nyolcszázmillió forintos állami támogatás, valamint az egyház anyagi, infrastrukturális és szellemi erőforrásai segítségével összesen hatezer-ötszáz hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, főleg református fenntartású köznevelési intézményből, tanodai és nevelőszülői hálózatból érkező gyermek táborozhat a Balatonnál. A koronavírus-járvány miatt idén a tervezettnél kevesebb gyereket tudnak fogadni, de a pótlásról jelenleg is folynak az egyeztetések. Az első turnusban százkilencvennégy gyermeket fogadnak húsz kísérővel, húsz oktatóval és huszonkét önkéntessel – vázolja a zsinati tanácsos. Hozzáteszi: a járványügyi helyzet miatt ügyelnek arra, hogy a játékokat és a közösségi eseményeket szabadtéren vagy az oldalról nyitott sátorban rendezzék, és zárt térben csak kis csoportokban legyenek a gyerekek.

Rácz Zsófia, az Emberi Erőforrások Minisztériumának fiatalokért felelős helyettes államtitkára a saját első táborozás élményét eleveníti fel: megosztva a gyerekekkel, hogy annak az egyházi tábornak a tematikája is Noé bárkájához kötődött, így különös öröm számára ez az esemény. Jó látni, hogy a Magyarországi Református Egyház mekkora hangsúlyt fektet az élménypedagógiai módszerekre és az esélyteremtésre.

A sajtótájékoztató után a kis matrózokat sárga felsőbe öltözött fiatalok terelgetik szelíden az ebédlő felé. Fedélzetmester – olvasható a pólókon. Ők a pótapukák és -anyukák. Elsősorban azért felelnek, hogy a gyerkőcök fizikai szükségleteit betöltsék: figyelnek arra, hogy időben lefeküdjenek és felkeljenek, eleget egyenek és igyanak, megfelelő öltözékben menjenek a foglalkozásokra. Ha kell, orrot és könnyeket törölnek, játszanak és beszélgetnek, elkísérnek, megölelnek. De szó nélkül pakolják ki- és be a székeket az óriási rendezvénysátorba az igényeknek megfelelően, és részt vesznek a kapitányi foglalkozásokon is, ha az élménypedagógusnak segítségre van szüksége – habár az erre kijelölt időszak az egyébként igencsak szűkre szabott pihenőidőjükre esik. Szerepük folyamatos készenlétet igényel, és mindenütt ott vannak.

„Ebben a turnusban hatalmas segítség, hogy most többségében olyanokkal dolgozunk együtt, akikkel a Bárka kezdete óta már volt alkalmunk. Egyrészt nekik már van rutinjuk, másrészt a közös munkában is vannak tapasztalataink, amelyekre építhetünk. Ez jelentősen megkönnyíti a dolgunkat. Akadnak a segítők között újak is – olyanok, akik először táboroztatnak velük, és olyanok is, akik bárkázta már, csak nem ebben a szerepben. A főfedélzetmester szerint különösen szívmelengető, hogy vannak itt párok is: a pár egyik tagja tavaly bárkázott, és a kezdeményezés olyannyira felkeltette a kedvese érdeklődését, hogy ő is csatlakozott.” – avat be *Drávay Kinga főfedélzetmester*.

Kinga a Bárka 2018-as indulása óta a csapat tagja. Évről évre a fedélzetmesterek vezetőjének szerepét tölti be, idén két turnusban vesz részt. A jelenlegiben huszonkét személy munkáját igyekszik összehangolni. – „Bizonyos tekintetben hasonlít az iskolai munkámhoz – állítja a szakember, aki felső tagozatosoknak tanít fizikát és technikát, eddigi pályafutása alatt pedig mindössze egy olyan év volt, amikor nem volt osztályfőnök is. – Az iskolai munkának is azt a részét szeretem a legjobban, amikor az intézményen kívül vagyunk, mert olyankor egészen másként működünk. Ez az időszak sokkal többet megmutat a gyerekekből, mint az a negyvenöt perc, amit az órákon eltöltünk. Jó megtapasztalni, hogy a Bárka egy működőképes, innovatív program. Egész életemben hátrányos helyzetű gyerekek körül tevékenykedtem. Amikor alkalmam lett volna más irányba, például a tehetségfejlesztés felé elmozdulni, valahogy olyankor is mindig a hátrányos helyzetű gyerekek mellett-mögött kötöttem ki. Jó érzés, hogy egy keveset hozzátehetek az életükhöz.”

Drávay Kinga azt is elárulja, amikor először bárkázott, félt attól, hogy középvezetőként nem tud majd közvetlen kapcsolatot kialakítani a gyerekekkel. – „Ráadásul nem túl hálás szerepet töltök be, mert én vagyok az, aki rájuk szól az ebédlőben, és én tartok este dörgedelmes szónoklatot, hogy most aztán már lefekvés. Ehhez képest a végén – meg közben is – szeretettel jönnek oda hozzám. Ez megerősített: a gyerekeknek biztonságot nyújt, ha vannak bizonyos határok, amelyeket be kell tartaniuk. Ezeket a határokat én képviselem, és ezért a biztonságot jelentem nekik.”

Habár a sajtótájékoztató lényeges dolog, a kapitányok első, ebből kifolyólag hatványozottan fontos élménypedagógiai foglalkozását erősen megzavarta a nagy sürgés-forgás. A normál esetben meghitt, a kíváncsi szemektől távol folyó foglalkozások most rövidebbek lettek, és azokat

minduntalan megbontotta a sajtósok körbejárása. – Innen szép nyerni – összegzi a tapasztaltakat a foglalkozás után az egyik élménypedagógus. Ebből kifolyólag a vezetőjüknek, *Páll Gábornak* sincs könnyű dolga. – „Az a feladat, hogy a kapitányok munkáját segítsem, támogassam őket, ha bármilyen gondjuk akad, azt megpróbálom megoldani. Délutánonként együtt dolgozzuk fel mindazt, ami a délelőtti foglalkozásokon történt, és közösen gondolkodunk azon, hogyan lehetne továbbblendíteni a csoportokat a szociális kompetenciák fejlesztésében. A mai kissé csonka nap volt, de azt gondolom, hogy a munkatársak remekül helyt álltak. Persze ők ezt másként, káosz-ként élték meg...”

Gábor két éve csatlakozott a Bárka stábjához, az élménypedagógiával pedig hat éve, az Eötvös Loránd Tudományegyetem hallgatójaként került kapcsolatba, a Kalandok és Álmodások szakmai műhely vezetője, *Bányai Sándor* kurzusán. – „Sok, a szociális kompetenciákat fejlesztő játékot ismertem már akkor is, de azzal a koncepcióval, amelyet a Kalandok és Álmodások képvisel – hogy a szociális készségeket tudatosan fejlesztik az élménypedagógia módszereivel –, ott találkoztam először. Az ott tanultakat aztán tovább vittem, más programokban is kamatoztattam. Persze az, hogyan fejlesztik a táborban a gyerekek szociális kompetenciáit, sok dologtól függ. Az egyes csapatok között hatalmas különbségek vannak, ennek megfelelően a kapitányok sem dolgozhatnak egyetlen séma mentén. A gyerekekre hat az, hogy az előző napot átutazták, későn érkeztek meg, még nem tudták kipihenni a sok izgalmat. Emellett másként kell dolgozni egy összeszokott osztályközösséggel, és másként azokkal, akik három-négy intézményből kerültek egy adott csoportba, és még egymás nevét sem tudják. Az olyan csapatoknál, ahol már az első alkalommal jól lehet együtt dolgozni, magasabb kihívási szintet támogató feladatokkal lehet a szociális készségeket tovább fejleszteni. Például nehezebb játékokkal, esetleg kizárva egy-egy játékos valamely érzékszervét – mondjuk be van kötve a szeme –, érdekes eszközök – ejtőernyők, kötelek és még sorolhatnánk – használatával. Ha pedig egy teljesen új csapatot kell összeszoktatni, akkor már az is hatalmas fejlődési út lehet, ha a kapitány eléri, hogy néhány percig csendben üljenek, és meghallgassák egymást. Az élménypedagógia fontos alapja, hogy kitűzzük a célt, mit akarunk elérni az adott csoportnál az adott foglalkozáson, és ahhoz rendelünk hozzá játékokat, gyakorlatokat. Végül pedig a feldolgozással igyekszünk levezetni – minél mélyebbre tekintve –, hogy az a bizonyos kompetencia hogyan fejlődött ezen a foglalkozáson.”

A táborhely előtt, az árokparton bohócruhába öltözött fiatal lány várja a kis matrózokat, akik özőnlenek is hozzá. *Nyerges Anna* tapasztalt kormányos, az első Bárka tábor legelső turnusától kezdve részt vesz a programban, és az elmúlt két évben tíznél is többször segédkezett. – „Nagyon szeretem a Birkát. Sok jófej emberrel találkoztam, dolgoztam együtt, a táborozók is azok, és szakmailag is rengeteget fejlődtem” – mondja a civilben marketinggel foglalkozó lány. Az is kiderül, hogy a Bárka tábor előtt ő nem táboroztatott, ez a program azonban a szívéhez nőtt. – „Fejlesztett: türelmet gyakorolhatok, nyitottabbá váltam. Szeretem a gyerekeket, a stábot, a pörgést, a kreativitást, a szervezést, és buli az egész: boldoggá teszed a gyerekeket, és magad is boldog leszel attól, hogy ők boldoggá váltak.” Ezért érdemes csinálni – összegzi a szabadidős-vezető, aki egy későbbi turnusban kapitányként is kipróbálja magát.

A csapat pedig a halászokkal teljes. Ők a református lelkiségéért felelős munkatársak, akik mostanra szintén elvégezték a Kalandok és Álmodások műhely alapszintű élménypedagógiai képzését, így könnyebben kapcsolódnak a táborban végzett tevékenységekhez. Turnusonként két-három halász van a stábben. – „Most is hárman vagyunk jelen. Ez azért lényeges, mert habár elsősorban a gyerekekért vagyunk itt, de a stábtagnak részéről is felmerülnek igények irányunkba, így jó, ha többen vagyunk” – válaszolja *Pálfalvi Júlia Viola*. A főhalász szeptemberben kezdi a negyedik évét a Károli Gáspár Református Egyetem teológus-lelkész szakán. Rajta kívül még az intézmény hat hallgatója alkotja az ideai bárkás halászcsapatot, és igyekeznek bevonni a gyerekeket kísérő lelkészeket is a tábori szolgálatba.

Habár a stábtagnak különböző világnézeti háttérből jönnek, rendszeresen elfordul, hogy megkeresik a halászokat beszélgetés miatt, vagy csupán azért, mert szeretnék hitelesen közvetíteni a gyerekek felé a tábor és az egyház keresztyén üzenetét, ebben pedig a teológusok a legjobb partnerek. De az is előfordul, hogy a halászok lépnek oda valakihez, mert látszik rajta, hogy szüksége van néhány bátorító szóra. Viola nagy álma, hogy létrejöjjön egy lelki hétvége, amely azoknak a stábtagnak szól, akik a Birkában kezdtek el érdeklődni a hit, Isten iránt.

A halászok feladata, hogy a Birkában a gyerekek napja keretét kapjon: reggel áhítattal készülnek az előttük álló programokra, este pedig ugyancsak közös áhítattal segítenek lezárni a napot, az alkalmak pedig összekapcsolódnak. – „Az ideai alapgondolatunk az, hogy Jézus nem hagy egyedül, ezért az *Úton Jézussal* címet adtuk a tábor lelki

programjának. Az a célunk, hogy megmutassuk a gyerekeknek, hogy rendkívül sokfélék vagyunk a táborban, de Jézus köré is rendkívül sokféle ember gyűlt oda. Olyan történeteket válogattunk össze, amelyek Jézussal való találkozásokat írnak le. Törekedtünk arra, hogy a történetek kapcsolódhassanak az élménypedagógiai fejlesztés lehetőségeihez. Azt szeretnénk, ha a gyermekek látnák, hogy Isten nem hagyja őket egyedül.”

Kocsis Julianna (reformatus.hu)

„És íme, Jézus szembejött velük, és ezt mondta: Legyetek üdvözölve! Ők pedig odamentek hozzá, megragadták a lábát, és leborultak előtte. Ekkor Jézus így szólt hozzájuk: Ne féljétek! Menjétek el, adjátok hírül testvéreimnek, hogy menjenek Galileába, és ott meglátnak engem. A tizenegy tanítvány pedig elment Galileába arra a hegyre, ahova Jézus rendelte őket. És amikor meglátták őt, leborultak előtte, némelyek azonban kételkedtek. Jézus pedig hozzájuk lépett, és így szólt: Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön.” (Mt 28,9–10; 16–18)

Találkozások. A felolvasott igék találkozásokról szólnak. S mi is találkoztunk, akik elindultunk egy útra, amely a Balaton mellé vitt minket. Találkoztunk egymással, mi sarkadiak, akik bár ismertük egymást, mégsem találkoztunk ilyen formában csak régebben. Voltak olyanok, akik nagyon jól ismerték egymást, de voltak olyanok is, akikkel nem volt soha találkozásunk, akiket nem ismertünk. S ugyanezt éltük meg a táborba érkezve, csak sokkal hatványozottabban. Hirtelen rengeteg emberrel volt találkozásunk, és ezeket az embereket nem ismertük, nem tudtuk, kik ők. Nagyon sok helyről, helyzetből, emberi sorsból érkeztek ide gyermekek, és az őket kísérő tanárok, lelkipásztorok, vagy szociális munkások. S mint minden találkozásból, úgy ezekből is kialakultak kapcsolatok. Megismerkedtünk azokkal, akik ismeretlenek voltak a számunkra. Elmélyülhettek addigi kapcsolatok, és a találkozásból születhettek újak, sőt akár tartós barátságok is. Ám az emberi találkozásokon túl volt lehetőség egy másik találkozásra is, amely pedig Istennel, az ő Fiával, Jézus Krisztussal vált lehetőséggé.

Az asszonyokkal szembejött Jézus, majd találkozott a tanítványaival Galileában egy hegyen. Mind a két esetben leborultak előtte, mert ezek a találkozások már Jézus feltámadása után történtek. A táborban a gyermekek szintén ilyen találkozásokról hallhattak: emberek találkoztak Jézussal, és megtapasztalták szavának erejét, gyógyító hatalmát. Olyan találkozások voltak ezek, amelyekben az adott személy dönthetett, hogy mit válaszol a felé érkező

kegyelemre, isteni erőre, amely Jézusból áradt. Ezek az emberek Jézuson keresztül az Istennel találkoztak.

Épp ezért fontos ez a találkozás Jézus feltámadása után a tanítványok számára is. Mert míg földi értelemben találkoztak, és együtt voltak, az egészen más volt: egyértelműnek, természetesnek tűnt. Pedig nem az volt már akkor sem, és ez akkor látszott meg igazán, amikor egy-egy eseményben megmutatkozott Jézus Isten volta. Ugy beszélt, és olyan dolgokat tett, melyekről megéreztek a tanítványai, hogy itt több van egy embernél, egy tanítónál. Ám, mint mindenben, úgy ebben is kételkedik az ember, még a tanítvány is. Az értelmünkkel könnyen meg tudunk indokolni dolgokat, és magunkat is azzal győzködjük, hogy ez nem lehet igaz. Mert valóban hihetetlennek tűnik mindaz, amit Jézusról olvasunk, és sokszor a ma embere is úgy van vele, hogy szépen hangzik, de azért nem igazán hiszi el, hogy mindez meg is történt. Végül itt van ez a találkozás Krisztussal, amikor ott van a tanítványai körében, amikor megjelenik nekik azon a hegyen. Úgy megy oda hozzájuk, mint minden nap, amíg a földön élt. Am ez mégis más lett, mert itt már feltámadottként lép hozzájuk. Ez egy egészen más kapcsolatot, és hozzáállást igényel a tanítványoktól.

S íme, még egy ilyen helyzetben is azt olvassuk, hogy voltak, akik még a saját szemüknek sem hittek. Egyszerűen felfoghatatlan volt a számukra, hogyan lehetséges, hogy látják Jézust, ha egyszer meghalt. Talán többen, ha távolról és titokban, de követték a Jézus halála körüli eseményeket, és tudták, látták, hogyan halt meg, és ezért volt kétség a szívükben. No, meg a szóbeszéd, hogy Jézus testét eltüntették. Erről persze tudták, hogy hamis vádaskodás ellenük, mégsem tudtak mit kezdeni ezzel a helyzettel. Leborulnak ugyan Jézus előtt, amikor találkoznak, mert érzik, hogy többről van itt szó, mint amit ők fel tudnak fogni, ám a kétség gyökeret vert a szívükbe.

Nekünk is nehéz felfogni, megérteni, hogy Jézus nincs jelen ebben a világban olyan látható formában, ahogy szeretnénk. Ám még ha látnánk is Őt, amint a tanítványai, még akkor is kételkednénk. Nem tudjuk Istent elképzelni ebben a világban. Valahogy annyira idegen, annyira más, mint ez a világ, mint az a föld, ahol élünk. S nem tudjuk elképzelni magunkat sem az Ő követőjének, főleg ha belátjuk, mennyire tökéletlenek, esendők, bűnösök vagyunk. Ezért a találkozásunk Istennel, vagy épp magával Jézussal, mindig kérdéseket, kétségeket hoz elő belőlünk. Mi van, ha ez az egész nem igaz? Sokan hisznek benne, de valódi bizonyítékok nincsenek. Azt igaz tudjuk, hogy sokan beszámoltak arról, hogy

találkoztak vele feltámadása után, de azóta senki se látta őt a mindennapokban, pedig ott lenne rá szükség igazán. Amikor meg kell állni ravatal mellett, vagy betegek leszünk, vagy meglegyint minket annak a szele, hogy újra közel jött hozzánk a járvány.

Igen, nekünk a hétköznapiakban lenne szükségünk egy kézzelfogható, látható Istenre. Isten láthatóvá lehet ebben a világban, de nem úgy, ahogyan mi szeretnénk. Ezt az Istent láthatóvá tevő erőtt többféle módon érzékelhettük a Bárka táborban. Ott volt már akkor, amikor érkezésünkkor olyan emberekkel találkozhattunk, akik nagyon segítőkészek, és kedvesek voltak. Ám én akkor érzékelttem ezt leginkább, amikor a fiatalok segítettek egymáson, ha kellett, felsegítették a másikat, és gondoskodtak egymásról, önzetlenül. Szó szerint kézzelfoghatóvá vált Isten jelenléte egy-egy ilyen pillanatban, és ez nagyon megérintett. Vagy akkor, amikor olyan emberi sorsokkal találkoztunk, melyekből kihallatszott, hogy bár nagyon nehéz volt, de a nehézségeken, a bajokon, az emberi nyomorúságon, és hibákon átjutva, megtalálta valaki az Istenhez vezető utat, és ez új reményt, megújult életet eredményezett. Különleges találkozások voltak ezek bölcs mentorokkal, segítőkkel, akik egészen mély emberi helyzetekből álltak talpra. Bevallották, egyedül nem ment volna. Szükségük volt találkozásokra, akár egy másik emberrel, aki láthatóvá, érzékelhetővé tette számukra Istent, s az ő Fiát, Jézus Krisztust.

Amikor a tanítványok találkoztak Jézussal, akkor Jézus odaállt eléjük, és azt mondta nekik: *Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön.* Ez a legnagyobb üzenet a mi számunkra is. Ha kétségeink lennének az elkövetkezendőkben, vagy eddig másként gondoltuk volna, akkor most Jézus megerősíti a bizonyosságunkat. Ővé a hatalom mennyen és földön. Nem embereké, királyoké, kormányoké, manipulálni képes hírgyártóké, akik oly könnyen félre tudnak vezetni embereket, nem a hatalmukat fitogtató gazdagoké, nem a diktátoroké, vagy éppen a helyzeteké. Nincs hatalma felettünk semminek, és senkinek, ha Jézus uralmának engedjük át az életünket. Ha elhisszük, hogy Ővé minden hatalom, akkor elhisszük azt is, hogy Ő minden helyzetben képes rajtunk segíteni. Akkor nem rettenünk meg a haláltól, a ránk váró jövőtől, akkor szembe merünk nézni a ránk váró idővel, nehézségekkel, betegséggel, bajokkal, küzdelmekkel is.

A mindennapokban ezután sem lesz könnyű hinni, mert jönnek olyan helyzetek, emberi gondolatok, szavak, hírek, melyek elbizonytalanítanak, vagy megrémisztenek minket.

Olyan félelmet keltő volt a balatoni vihar is: aggodalmat és kétséget szült bennünk. Mégis jó volt azt tudni, hinni, hogy így is, mindenestől fogva Isten kezében voltunk, hogy jó helyen voltunk, még ha a külső körülmények mást is mutattak.

S így van ez minden időben. Nem kell ehhez vihar, a lelkünkben, a hétköznapiak egyszerű történéseiben is elindulhat a kétség, a hitetlenség folyama. Ám ha van találkozás, ha együtt akarunk lenni Jézussal, akkor a mindennapokban sem érezzük magunkat egyedül. A legegyszerűbb helyzetekben is tudhatjuk, hogy nem vagyunk Isten nélkül, észrevesszük Őt, és újra meg újra rácsodálkozunk mindent betöltő hatalmára.

Higgyünk benne erősebben, fogadjuk el hatalmát még mélyebben, és reménykedjünk a Vele való találkozásokban. Ő velünk van minden napon, és mi is találkozhatunk Vele, mert szembe jön velünk, akár egy másik ember képében, akit épp ott és akkor küld oda értünk, amikor kell, vagy azt érezzük, hogy ezt most Jézus cselekedte értünk, velünk, mert Ővé a hatalom és a dicsőség mindörökké. Amen.

Koncz Zsolt lp.

Isten vezet

Szememmel én vezetlek téged,
 Amerre mégy, veled megyek.
 Utat török, s nem árthat néked
 Sötét völgy, vagy zordon hegyek,
 Járj szárazon, vagy víz felett,
 Oreámnak fénye hűn vezet.
 Szememmel én vezetlek téged,
 Kegyelmem is hűn támogat;
 Nem engedem inogni lépted,
 Bátran rám bízhatod magad,
 Pusztákon át a mennybe fel
 Erős karom hordoz, emel.
 Szememmel én vezetlek téged,
 Beváltom az ígéretet,
 Ha napra nap jön, évre évek,
 Ha szép napot ború követ,
 Míg élted földi útja tart.
 Megláthatsz színről-színre majd.

Gyerekololdal

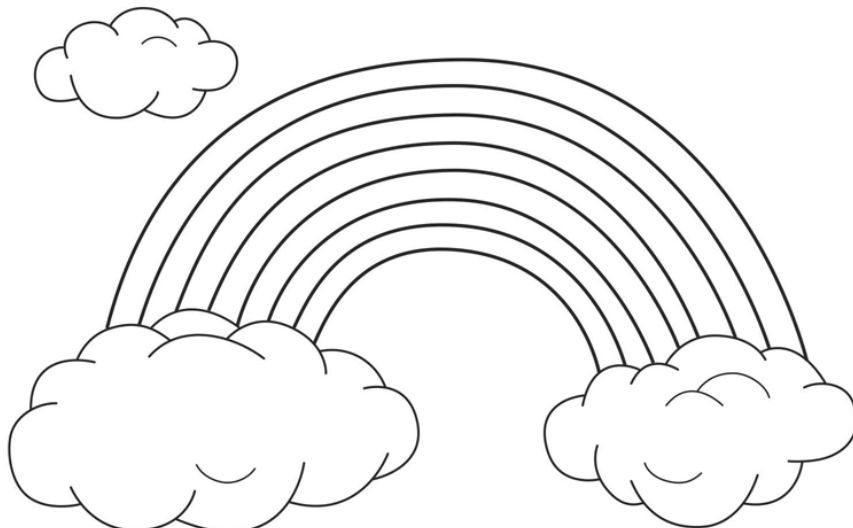
Noé nagyon szerette Istent és azt tette, ami tetszik Istennek. A körülötte élő emberek viszont nem szerették Istent és egyáltalán nem úgy viselkedtek, hogy az Isten tetszésére lett volna, nagyon gonoszak és erőszakosak voltak. Isten ezt megelégedte és megmondta Noénak, hogy építsen egy nagy bárkát és vigyen be minden élőlényből kettőt-kettőt, egy hímét és egy nőt, valamint a feleségét, fiait és azok feleségeit. Mikor elkészült, Isten bezárta a bárka ajtaját, onnan már se ki nem lehetett jönni, se be nem lehetett menni. Mivel senki sem hallgatott Noéra, sőt nagyon bolondnak tartották, hogy egy ekkora bárkát épít, így ők mind kívül maradtak.

40 nap és 40 éjjel esett az eső, az egész földön elpusztította ez az özönvíz az összes embert és állatot, csak azok maradtak meg, akik a bárkán belül voltak. Amikor elállt az eső a bárka megfeneklett az Ararát-hegységben, de még 150 napig kellett arra várni, hogy a víz felszáradjon. Noé ezután a bárkából először egy hollót küldött ki, de az visszatért, tehát nem talált még szárazföldet. Másodszor egy galambot, de még az is visszatért. Harmadszorra szintén egy galambot küldött ki, de az már egy leszakított olajfalevéllel tért vissza, mikor ezt a galambot másodszor küldte ki, már vissza se tért, tehát megszáradt a föld színe.

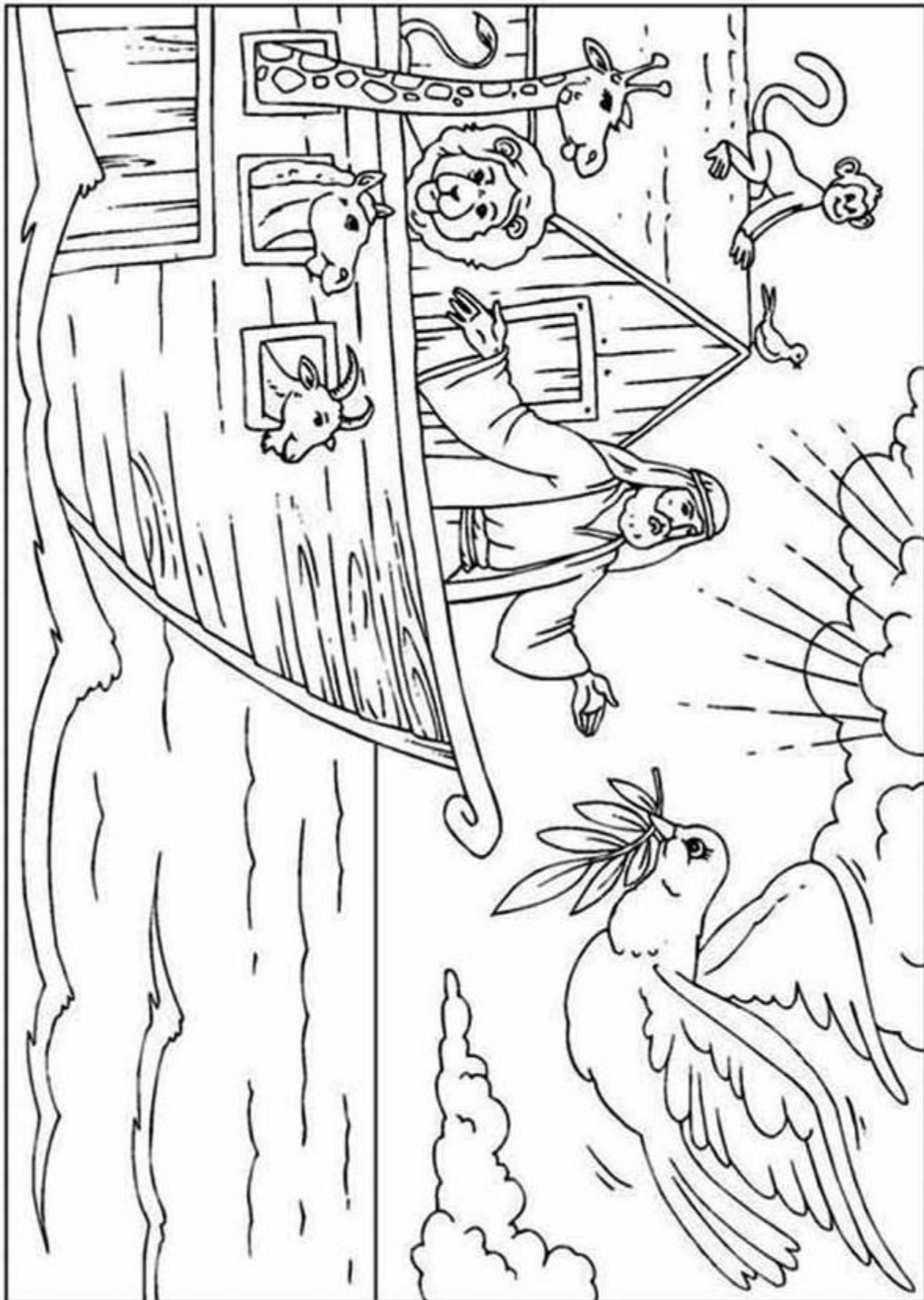
Noé ekkor kiszállhatott a bárkából családtagjaival és az állatokkal együtt. Mindenki nagyon örült és nagyon hálásak voltak Istennek, hogy megmenekülhettek, ezért Noé áldozatot mutatott be Istennek, hogy ezzel is kimutassa, mennyire szereti Istent, aki így válaszolt Noé tettére: *„szövetségre lépek veletek és utódaitokkal, meg minden élőlényel, amely veletek van: madárral, jószággal és minden szárazföldi vadval, mindennel, ami a bárkából kijött, minden földi élőlényel. Szövetségre lépek veletek, és egyetlen élőlény sem pusztul el többé özönvíz miatt, mert nem lesz többé özönvíz, hogy elpusztítsa a földet. Majd azt mondta Isten: Ez a jele a szövetségnek, amelyet most szerzek veletek és minden élőlényel, amely veletek van, minden nemzedékkel örökre: szivárványívemet helyezem a felhőkre, az lesz a jele a szövetségnek, amelyet most a földdel megkötök.” (1Móz 9,9–13).*

Nekünk már nem kell sem állatokat feláldoznunk, sem semmi mást, egyedüli teendőnk, hogy higgyünk Istenben, az Ő ígéretében, és abban, akit értünk küldött erre a földre Jézus Krisztusban, és együtt kövessük Őt.

A szivárvány színei: piros, narancssárga, citromsárga, zöld, kék, lila.
Fönről lefelé haladva, ilyen sorrendben színezd ki!

Színezd ki a képet!

Aranymondás

„Szivárványívet helyezem a felhőkre, az lesz a jele a szövetségnek, amelyet most a földdel megkötök.”
(1Mózes 9,13).

REFORMÁTUSOK ÉS TRIANON

Trianon nem csak az országot, de az egyházszervezetet is darabokra szakította. A magyar reformátusok egy ellenségessé vált politikai környezetben szinte a semmiből szervezték meg az utódállamokban egyházigazgatásukat, oktatásukat, missziói munkájukat.

Reformátusok és Trianon címmel készített félórás dokumentumfilmet a *Károli Gáspár Református Egyetem Egyház és Társadalom Kutatóintézetének Reformáció Öröksége Műhelye* (RÖM). Az első olyan ismeretterjesztő film született meg ezzel, amely a Kárpát-medencei reformátusok szétszakíttóságát mutatja be átfogó módon. Az alkotók – *Ablonczy Bálint* és *Novák Tamás* – *Komáromba, Beregszászra, Kolozsvárra, Nagyváradra* és *Bácsfeketehegyre* látogattak el, helyi levéltárakban, egyházi archívumokban kutatva korabeli dokumentumokat, leveleket és feljegyzéseket gyűjtöttek, illetve szakértőket is megszólaltattak. Sokszínű és könnyen befogadható anyag született, amely nemcsak a korszakra vonatkozó tanulságokkal szolgál. Minderről Ablonczy Bálintot, a RÖM vezetőjét és a film rendezőjét kérdeztük.

Mi volt a célok a filmmel?

Trianonról gondolkodva általában egy nagypolitikai esemény képe él bennünk, katonai intervenciókkal, békeszerződés körüli traktációkkal, térképrajzolásokkal, diplomáciatörténeti adalékokkal. Ezek mind fontosak, de ebben a filmben amellet, hogy bemutatjuk az egyház közigazgatási változásait, emberi történetekről szólunk, mert végül is az elszakíttóságnak ez a szíve közepe. Mindemellett szerettünk volna a lehető legszélesebb érdeklődői kör számára befogadható filmet készíteni. A másfél órás, kizárólag beszélő fejeket felvonultató dokumentumfilmeket ma már kevesen nézik végig, ezért igyekeztünk dinamikusra vágni és eredeti dokumentumokkal, archív híradófelvételekkel, grafikákkal színesíteni az anyagot. Olyan filmet szerettünk volna létrehozni, amit akár gimnáziumi történelemórán, akár egyetemi szemináriumon vagy gyülekezeti alkalmon is le lehet vetíteni, és utána lehet róla beszélgetni, saját történeteket is megosztani.

Milyen összefüggéseket fedeztetek fel a forgatás közben?

Az utódállamok mindenütt hasonlóan álltak a református egyházhoz. Ausztriától Romániáig és Csehszlovákiától Jugoszláviáig mindenki magyar egyháznak tekintette a reformátusokat, ennek megfelelően többé-kevésbé ellenségnek vagy legalábbis gyanús elemnek is. Mindenhol elvárták, hogy az ottani magyar református közösség szakítson meg minden jogi kapcsolatot a magyarországi református egyházzal,

és önálló egyházakat hozzanak létre – különben nem ismerik el őket, és nem kaphatnak kongruát.

Emberi közösségek kerültek tehát korábban elképzelhetetlen helyzetbe, ők mégsem a sebeiket nyalogatták, nem a sült galambot várták, hanem komolyan véve azt, amit addig is hirdettek, nekiláttak az építkezésnek. A bácsfeketehegy református árvaház korabeli dokumentumából például kiderül, hogy kiló krumplinként adták össze a hívek az intézmény ellátmányát. A Felvidéken volt olyan református lelkész, akinek a havi járandósága a felét sem érte el annak az összegnek, amibe csak a hittanosok meglátogatásához szükséges vasúti bérlete került. Az erdélyi reformátusok imponáló kultúrmunkába fogtak: szövetségeket, egyleteket, lapokat hoztak létre, nagyon komoly belső ébredés is elindult. Ezeket a történeteket próbáltuk megmutatni, kicsit visszább lépve a négyzetkilométerektől, a politikusoktól, az elszakított bányáktól és vasútvonalaktól...

Hatos Pál kiváló történésznek van egy fontos mondata a filmben: ő fogalmazza meg, hogy a magyarság és a magyar református egyház 1918–1920-ban elszenvedett veresége kitüntetően keresztyén élethelyzet. Ebben eldől, mennyit ér az, amit az ember vall, és az is, mennyire gondolta komolyan az egyház, amit korábban optimális politikai körülmények között hirdetett. Ha egyáltalán beszélhetünk magyar közösségek létéről száz évvel Trianon után, az nem kis részben az utódállamokbeli református egyházaknak köszönhető. Vessük csak össze Közép-Kelet-Európa 1920-as és mai etnikai térképeit: hatalmas különbségeket látunk! Az észtszországi németektől le egészen az albániai görögökig a legtöbb közép-kelet-európai etnikai kisebbség mára eltűnt. Elüldözték őket, beolvadtak, kivándoroltak vagy nagyon meggyengültek. A kevés kivételek egyike a Kárpát-medencei magyarság és abból is a Kárpát-medencei magyar reformátusság. Mindannyian tudjuk, hogy nem jók a demográfiai mutatók, a határon túl magyar közösségek kénytelenek elsősorban a fiatalok elvándorlásával szembenézni, asszimiláció is zajlik, de száz év elteltével is léteznek ezek a magyar közösségek, megfigyelhető építkezés is, intézményfenntartás is. Már csak azért is, mert a húszas években Csehszlovákiában éppúgy, mint Romániában, az egyház nemcsak hitéleti tevékenységet végzett és nemcsak a gyülekezeteiben élt, hanem a magyar kultúrát is élte. Olvasóegyletek, színjátszócsoporthok, ifjúsági közösségek jöttek létre. Lehet sorolni, persze, a gyengeségeket, a rossz kompromisszumokat, a behódolásokat, a belső vitákat is – ezekről nem hallgatunk a filmben sem. Igazi emberi történetek ezek, hiszen nemcsak a magasság volt bennük, hanem a mélység is – és pont ezért átélhetőek mindannyiunknak.

Volt, ami meglepetésként ért benneteket, ahogy ezeket a történeteket megismertétek?

Érdekes, hogy miközben máig az a képünk, Csehszlovákia viszonylag toleráns a többi utódállamhoz képest, kiderült számunkra: ott is nagyon komoly retorziók érték a magyar közösséget. Egy példát hadd mondjak. Elképesztő egyéni és közösségi anyagi szerepvállalással a húszas években megnyílt a losonci teológiai szeminárium. Ennek az igazgatóját, a losonci lelkészt *Sörös Bélának* hívták, neki március 14-én volt a születésnapja. A teológusai a magyar Himnusz eléneklésével akarták őt felköszönteni. Egy kis polgárházban működött a teológia, nyitva voltak az ablakok a tavaszi időben, és a Himnusz kihallatszott az utcára. Valaki jelentette ezt a hatóságoknak, és Sörös Béla ezért hat hét vizsgálati fogságot kapott.

Ezt nem azért mesélem el, mert a korabeli történeteknek kizárólag martirológiai olvasata lehet. Pont azért izgalmas és tanulságos számunkra is a kisebbségi sorba került magyar református közösségek története, mert azok nem követhetetlen nagyságokból álltak, hanem bizony esendő emberekből. Akik vitatkoztak azon, hogy létrehozzanak-e önálló egyházkerületet vagy sem, ki legyen a vezető, hogyan szerezzenek támogatást, milyen kapcsolatot építsenek ki az állammal, letegyék-e a hűségesküt. Mégis, ezáltal kikristályosodott valamifajta közös tudás, ezért tudtak együtt haladni az úton.

Mit tanulhatunk tőlük?

Elképesztő áldozatvállalást tanúsítottak az egyszerű egyháztagok abban az időben! Ne felejtjük el, hogy az első világháború után vagyunk, amikor például rengeteg árva gyerek van Magyarországon és az utódállamokban is. A szociális rendszer még jóval kevésbé volt fejlett a korban, mint most, és ezért a Felvidéken és a Délvidéken is az egyház aktív szerepvállalásával, részvételével a hívek maguk hozták létre árvaintézményeket, amelyeket ők maguk finanszíroztak. A már említett losonci teológia Sörös Béla helyi lelkész és *Szilasy Béla* főgondnok saját adományából is működött, a skót testvéregyház támogatása mellett.

Kárpátalja akkor Csehszlovákia része volt, de autonóm státusza miatt ott külön egyházkerület működött. Jegyzőkönyvekből tudjuk, hogy amikor a csehszlovák állam nem fizetett kongruát, akkor a hívek adták össze az élelmiszert a lelkészek és a tanítók ellátására. Hosszú távon persze nem lehetett erre alapozni az egyházat, ezért is kellett mindenhol megállapodni az államhatalommal. De abból ma is tanulhatnánk, ahogy szívükön viselték az emberek az egyházunk, intézményeink fenntartását.

Hogyan lehet azokhoz közelebb vinni ezt a történelmi kort, akiknek a trianoni megrázkódtatás nagyon távoli, és miért érdemes?

Eltelt száz év, és különösen a fiatalabb nemzedékeknek Trianon épp úgy kihűlt történelem, mint az ókor. Erre nem jó válasz az, ha fejükhöz vágjuk, hogy ti nem vagytok igazi magyarok, nektek nem fáj eléggé Trianon. A nemzeti emlékezetközösség, csakúgy, mint a református közösség: korokon átívelő. Ha ezt be tudjuk mutatni úgy, hogy van itt egy szövetség – az elhunytak, az élők és a még meg sem születettek szövetsége –, akkor az emberi történeteken keresztül közösségélmény születik.

Erre törekszünk mi is, hiszen a Károli Gáspár Református Egyetem a legnagyobb magyar és közép-európai protestáns felsőoktatási intézmény, ennek megfelelően küldetése van: a református karakter bemutatása többek között a filmünkhöz hasonló ismeretterjesztő anyagokkal. Így erősítjük a református identitást, és az egyházhoz kevésbé erős szálakkal kötődő emberek múltismeretét is. *A film ingyenesen megtekinthető: [https://www.youtube.com/Reformátusok és Trianon](https://www.youtube.com/Reformátusok%20és%20Trianon)*

Jakus Ágnes (parokia.hu)

Gyülekezetünk
Harangozással, az Összetartozás tűzének
meggyújtásával, és
Wass Albert - esttel emlékezett
Trianon tragédiájára

Wass Albert: Mese az erdőről

Tudnod kell, kedvesem, hogy amikor a Jóisten a világot megteremtette, és már mindennel készen volt, összehívta négy legkedvesebb angyalát, hogy szétossza közöttük a világ kincseit. Az igazi kincseket.

Egyiknek a jóságot adta, hogy szálljon vele az emberek közé, és mindenkinek a szívébe tegyen egy kis darabkát. A másodiknak a szeretetet adta, s a harmadiknak a békességet. Az angyalok pedig leszálltak a kincsekkel a földre.

Odamentek sorra minden emberhez. Az emberek azonban lezárták szíveiket nagy, súlyos lakatokkal. Gyűlölet, irigység, rosszindulat, kapzsiság őrizték a lakatokat. Isten angyalai hiába mentek egyiktől a másikig, a szívek nem nyíltak meg, s ők nem teheték beléjük a Jóisten ajándékait. A Jóisten pedig, aki mindent lát, látta ezt is és nagyon elszomorodott. Mert tudta, hogy baj lesz ebből. Háborúság, nyomor és pusztulás. Gyűlölet lakozik majd az emberek házaiban és jajgatástól lesz hangos a föld. S ahogy a Jóisten ott szomorkodott, egyszerre csak elébe lépett a negyedik angyal, akiről bizony meg is feledkezett volt, és ezt mondta:

– Hallgass meg engem, édes, jó Istenem! Lám, odaadtad angyaltársaimnak a jóságot, meg a szeretetet, meg a békességet, de ők bizony nem érnek velük semmit, amíg az emberek szíve zárva marad. Add nekem az erdőket, és én majd megnyitom velük az emberek szívét!

A Jóisten rácsodálkozott a kicsi angyalra, de aztán elmosolyodott, és ez a mosolygás olyan volt, mint amikor a nap fénye átragyog a felhőkön.

– Próbáld meg, lelkecském, – mondta kedvesen a Jóisten, ahogy kívánod, neked adom az erdőket.

Azon a régi napon tehát Isten angyala lejött, hogy megszépítse az erdőt. Kacagtak a fák, a virágok és a rétek. Kacagtak a manók és a tündérek, és fent a szikla tetején. Csak öreg Csönd bácsi nem kacagott, hanem megrázta bosszúsan hosszú zuzmószakállát, úgy, hogy a kicsi csigák alig tudtak megkapaszkodni benne. Összehúzta köpenyét és messzire elhúzódott onnan, be az erdők legsötétebb mélyébe, mohos fák és még mohosabb sziklák közé.

– Így na, – mondotta elégedetten az angyal, mert tetszett neki, hogy az erdő megéledt. – Így na, most már rendben van minden.

Az erdő pedig élni kezdett. Úgy éppen, ahogy most is él. A szellő, akit ruhája ráncaiból rázott elő az angyal, járta a fákat, és a fák suttogva beszélgettek egymással. Úgy mint, ma is, éppen úgy. Vén fák odvában, sziklák üregeiben, bozótok sűrűjében matattak a manók, s tanígtatták az állatokat mindarra, amit tudni jó és hasznos. Mint ma is, éppen úgy. Tisztásokon, rejtett nyiladékok napfoltjain virágok nyíltak, s minden virágban egy tündérke lakott, hogy minden madár idejében megtanulja a maga dallamát, és senki az erdőben mérges bogyót ne egyék. Énekeltek, füttyörésztek, csiviteltek a madarak, mesélt a forrás. A Visszhang pedig ült a sziklán halványkék ruhában, és lógatta a lábát. Akárcsak ma, éppen úgy.

Az angyal pedig látta, hogy szép az erdő, és elindult, hogy megkeresse három társát: a Jóság angyalát, a Szeretet angyalát és a Békesség angyalát.

– Gyertek, – mondta nekik, az erdő majd megnyitja az emberek szívét, és ti elhelyezhetitek benne a magatok kincseit. Bevitte őket az erdő mélyébe, ott a legszebb tisztásra, amit azóta is Angyalok Tisztásának neveznek. Ott megpihentek és várták az embereket.

Jött az első. De hiába daloltak a madarak, hiába virágoztak a virágok, hiába suttogtak a fák, és hiába mesélte legszebb meséit a forrás, az ember nem látott és nem hallott meg mindebből semmit. Fejszét fogott, levágott egy fát, és elment vele. Szíve nem nyílt meg egyetlen pillanatra se. Rontó-ember volt.

Az angyalok nagyon elszomorodtak, amikor látták, hogy hiába szép az erdő, a rontó-ember nem látott meg belőle semmit. Megsíratták a szerencsétlent,

amikor elment zárt szívvel, hidegen. Ez volt az első harmat a földön. Az estéli harmat. Angyalok könnye.

Aztán jött a második ember. Jött, de ő se látott meg semmit az erdőből. Vakon és süketen haladt a maga útján, fejét lehajtva hordta, és száraz rózsét gyűjtött. Száraz ágakat keresett csupán az élő, csodaszép erdőben. Az ő szíve se nyílhatott meg. Jött és elment. Gyűjtő-ember volt, közönyös ember. Az angyalok megsíratták őt is, még jobban, mint az első. És ez volt a második harmat az erdőn. A hajnali harmat.

Búsan álltak az angyalok a tisztás közepén, és sírtak. Sírták az embereket, akik nem látják meg a szépet. Sírtak a fák is, sírt a szellő, a virágok, a tündérek a virágokban. A patak is sírt, a csönd is sírt.

És ekkor jött a harmadik ember. Jött, megállt a tisztás széliben, és meghallotta sírni az erdőt. Meglátta a virágokat, a fákat. Meghallotta a csermelyt. És halkán mondta:

– Istenem, milyen szép...

És abban a pillanatban lehullt a szívről egy nagy, rozsdás lakat. Akkor kelt a nap. Kacagó sugarai aranycsikókon nyargalták végig a fák tetejét. Szempillantás alatt felszáradt a harmat, szétfoszlottak a ködök. Ragyogott a kék ég, csillogtak a fűszálak. Egy sárgarígó felröppent a legmagasabb fenyő tetejére, és vidámat, nagyot füttyentett.

És erre egyszerre megszólalt minden madár. Kacagtak a virágok, és kacagott a patak. Tündérek táncoltak a fák alatt, bukfencet vetettek örömeikben a manók. A szellő megcsiklandozta a fák leveleit, és fent a sziklán tavaszillatú madárdalokat énekelt a visszhang.

– Milyen szép! – mondta még egyszer az ember.

Az angyalok pedig odaléptek hozzá, egyenként, lábujjhegyen és nyitott szívébe beletették a kincseket. A jóságot, a szeretetet és a békességet. Magasan, fönt az égben, fehér felhőtutajon a Jóisten ült, maga. És alámosolygott a földre.

– Így volt ez bizony, lelkecském, s így van azóta is. Háromféle ember él a világon: a rontó-ember, a gyűjtő-ember és a látó-ember. Te látó-ember leszel, ugye?

Amikor az erdőre kimégy, figyelve lépj, és lábujjhegyen. Mihelyt a fák alá belépsz, és felrebben előtted egy rigó: akkor már tudnod kell, hogy az erdő észrevett.

Ha megállsz egy pillanatra, hallani fogod a szellőt, ahogy a fák között tovaoson. Te már tudod, hogy ezt a szellőt is az angyal rázta elő, köpenye ráncaiból. Ha jól figyelsz, a manókat is hallhatod: surrannak, matatnak itt-ott a sűrűben. Sok dolguk van, ilyekezniük kell.

A virágokat is láthatod majd, és minden virág kelyhéből egy tündér les rád. Figyelik, hogy rontó-ember vagy-e? Azoktól félnek.

De te látó-ember leszel, és a tündérek ezt hamar felismerik. Kiülnek a virágok szirmaira, és kedvesen rád kacagnak. De akkor már a patakot is meghallod, ahogy neked mesél, csodálatos meséket az erdőről.

Csönd bácsi, az öreg, ő csak a fák közül, vagy egy szikla mögül les reád. Kacagsz vagy énekelsz? A napsütötte sziklacsúcson egy kék ruhás lányka ül, lábait lógatja, és hangodra vidáman visszakacag. Te már ismered őt is ebből a meséből. Csönd bácsi nagyobbik leánya, Visszhang a neve.

Haladj bátran, egyre mélyebben az erdő közé. A fák alatt láthatod a harmatot, ahogy megcsillan a fűszálak hegyén. Jusson eszedbe, hogy angyalok könnye ez. Angyaloké, akik sokat sírnak még ma is, mert annyi embernek zárva marad a szíve a szép előtt. De miattad nem sírnak már. Mosolyognak, amikor jönni látnak. Mosolyognak a fák is. A virágok legszebb ruhájukat öltik magukra, és megdobálnak láthatatlan puha illat-labdáikkal. Minden olyan szép, puha, és illatos körülöttem, minden olyan tiszta és barátságos. Csak haladsz az erdőn át és arra gondolsz, hogy szép. A virágok, ahogy nyílnak. A fák, ahogy egymás közt suttogva beszélgetnek. A forrás, ahogy csobog. A madarak, ahogy dalolva, füttyörészve, csivitelve szökdösnek ágról-ágra. A mókusok, a nyulacskák, minden. Csak haladsz csöndesen, gyönyörködve, céltalanul, s egyszerre csak kilépsz az Angyalok Tisztására.

Nem is tudod, hogy ez az, mivel az angyalokat nem láthatja a szemed. Csak annyit látsz, csak annyit érzel, hogy csodálatosan szép. És megállsz. És abban a pillanatban megnyílik a szíved, és az angyalok észrevétlenül melléd lépnek, egyenként, lábujjhegyen, és belerakják kincseiket a szívedbe. A legnagyobb kincseket, amiket ember számára teremtett az Isten. A jószágot, a szeretetet és a békességet.

Te minderről semmit nem tudsz akkor. Csak annyit hallasz, hogy a madarak nagyon szépen énekelnek körülöttem, és a patak nagyon szépen mesél. Csak annyit látsz, hogy nagyon szép az erdő. A fák, a virágok, a fű, a moha, a magas kék ég és rajta nagy, csillogóan fehér felhő, amelyiken a Jóisten ül és jószágon alámosolyog.

Csak amikor visszatérsz újra az emberek közé, a rontó-emberek és a gyűjtő-emberek közé, és hiába gonoszok hozzád, te mégis jóval viszonzod gonoszságukat, szeretettel vagy mindenki iránt, és az élet legsúlyosabb perceiben is derű és békesség van a homlokodon. Csak akkor látják meg rajtad, hogy az Angyalok Tisztásán jártál, kedvesem.

MIBŐL ÉL AZ EGYHAZ?

Az önkéntes egyházfenntartói járulék

Templomi istentiszteletre és gyülekezeti lelkialkalmakra járhat bárki, aki nem fizet egyházfenntartói járulékot. A választói névjegyzékbe azonban csak azok a felnőtt gyülekezeti tagok kerülnek be – és választhatnak presbitereket, illetve lehetnek maguk is választhatók –, akik egyházfenntartói járulékot fizetnek, ezzel is kifejezve a gyülekezet iránti elkötelezettségüket. Ez az elkötelezettség jogosítja fel őket arra, hogy a gyülekezetről szóló döntésekben részt vegyenek. Felnőtt gyülekezeti tagnak az számít, aki konfirmált, ám fenntartói járulékot a 18 éven felüliek fizetnek. Sok helyen évente egyszer fizetik a hívek, nagyobb, élénkebb missziós tevékenységet folytató és több lelkészt is alkalmazó gyülekezetekben akár havonta. Van, ahol a presbitérium ajánl egy bizonyos összeget, amelynek csak az adakozókedv szab határt. Egyes gyülekezetekben nem vették ki a tized felajánlásának hagyománya sem. A Zsinat ajánlása szerint a havi fizetésünknek legalább 1 %-át havonta a gyülekezetünknek adhatjuk – ez a minimumot jelenti, bár ez sem kötelező. Segítséget jelent saját közösségünknek, ha valóban havonta küldjük ezt az összeget, és nem egy összegben fizetjük be év végén – úgy nehezebb is erre a kiadásra elszánnunk magunkat. Igaz, a személyes találkozás jó lehetőség a lelkipásztor és a hívek közötti kapcsolat ápolására. Az önkéntes egyházfenntartói járulék befizetésére senki sem kötelezhető, de ha akarjuk, akár visszamenőleg is önként odaadhatjuk, ha korábban nem fizettük be. Amikor templomi esküvő megbeszélése vagy haláleset miatt fordulnak a lelkészhez a magukat reformátusnak vallók, a legtöbb lelkipásztor ezt missziós lehetőségnek látja, amin keresztül bevonódhatnak a gyülekezet lelki közösségébe. Akkor is, ha a család, illetve az elhunyt korábban nem vette ki a részét a közös teherviselésből, amely lehetővé teszi a feljük való szolgálatot is.

Régen mindenki számára érthető és magától értetődő volt az egyházközség anyagi életének számontartása. Legalább két generáció nőtt föl, amelyik már nem így szocializálódott. Természetesnek veszik, hogy ott áll a templom, lakik itt egy lelkipásztor, van lelkészi hivatal, fűtött gyülekezeti ház, szól harang, hiszen befizetjük a számláinkat. Egyháztagként hozzájárulok a működés költségeihez, és részesülök a szolgálat áldásaiból – ezért van az egyházfenntartói járulék. Ez alapvetően jó dolog, ha szívből születik, mert gondoskodó odafigyelést jelent: kifejezi, hogy nekem ez számít. Ezért pedig mi, lelkészek köszönettel tartozunk.”

Mi az a stóla?

Fontos leszögezni azonban, hogy a járulék befizetésével nem közvetlenül a lelkészünket támogatjuk, hiszen a befizetett összeg a gyülekezeti pénztárba kerül. Van azonban egy sajátos lelkészi illetmény, a stólapénz, amely olyan lelkészi szolgálatért adható, amelyek a mindennapokban plusz feladatokkal, időráfordítással járnak a lelkésznek – fogalmazott az esperes. Ilyen az esküvői és a temetési szolgálat. A stóla a lelképásztor javadalma, amelynek 15%-át a Lelkészi Nyugdíjintézetnek nyugdíjjárulékként továbbítja a gyülekezet. Temetési és esküvői szolgálatok kérésekor megjelenhetnek plusz költségek is: például a templom takarításáé vagy a kántor felkéréséé. A keresztelezés és az úrvacsora kiszolgáltatása szentség, ezért ezekért nem fogadnak el stólát a lelkészek.

A perselyadomány

A gyülekezetek másik fő bevételi forrása a perselyadomány, amely titkos, névtelen adomány. A presbiterek számolják össze, és helyezik el a pénztárban az istentisztelet után. A perselyadomány az istentisztelet része: felajánlás Isten munkájára, amelyet embereken keresztül végez. Egyben a gyülekezet gazdálkodásának egyik alappillére, ebből biztosítják a lelkész fizetését és állják a rezsiköltséget.

Régebben szokás volt, hogy a hívek Isten iránti hálájukat azzal fejezték ki, hogy anyagi javaikból az Ő szolgálataira tettek felajánlásokat. Ma ez az ünnepekkor az úrasztalára elhelyezett hálaáldozati boríték átadásával vagy az Isten dicsőségére tett felajánlásban fejeződik ki. „Ez utóbbi kezd kikopni a gyülekezetek életéből. Régen, ha valakinek nagy öröme volt, vagy imádkozott, és Isten megsegítette, meggyógyult, megosztotta ezt az örömét, és hozott ilyen felajánlást. Ha meghalt valakije, emlékharangot kért vagy örökölt valamit, akkor ez magától értetődő lelki mozdulat volt” – idézte fel Takaró András. Mindkét adomány perselyes adománynak számít, és a gyülekezeti kasszába kerül.

Mire költenek a gyülekezetek?

A lelkészek és a gyülekezeti munkatársak bérét és a rezsit a már említett két bevételi forrásból fizetik a gyülekezetek: az önkéntes egyházfenntartói járulékból és a perselypénzből. Nagy gyülekezetekben szükség van több lelkészre is – számukról, beosztásukról, feladataikról és bérezésükről a presbitérium dönt. A fizetett munkatársak közé tartozhat még az egyházfi, a könyvelő, az orgonista-kántor, a diakónus, a takarító és a hivatalvezető. A hittanoktatók bérét állami normatívából fedezik az iskolák, csakúgy, mint a többi pedagógusét, noha előbbieket díjazása gyakran nem éri el utóbbiakét. A presbiterek nem kapnak fizetést. A gyülekezet tehát állásfenntartó, ezért is fizeti a

lelkészek utáni nyugdíjjárulékot a református nyugdíjintézetnek.

A presbiterek többéves, évtizedes rálátással számolják ki az előttük álló év költségvetését, amelyet egyensúlyban tarthat időnként egy-egy örökség vagy nagyobb adomány. Az, hogy a gyülekezetekben költségvetésszerűen kell gazdálkodni, azt is jelenti, hogy a lelkész megállapított bérénel sem többet, sem kevesebbet nem adhatnak az adott évben. A költségvetés tíz százalékát meghaladó eltérést a presbitériumnak újra meg kell tárgyalnia, és fel kell terjesztenie egyházmegyei jóváhagyásra, ez azonban ritkán fordul elő.

Az egyházközségek a hívek adományaiból fizetik a templom, a parókia és a gyülekezeti ház teljes rezsiköltségét, az összes gyülekezeti épület biztosítását, a karbantartási munkákat, valamint a lelkészi hivatal működési költségeit. Valamennyi lelképásztor lakhatásáról gondoskodnia kell a gyülekezetnek. A misszióra is a gyülekezet adományaiból fordítanak, így a táborokra, csendesnapokra, konferenciákra, testvérgyülekezeti találkozókra. A rászorulókat is támogatják, van, ahol erre a célra külön diakóniai perselyt különítenek el. Nem ritka, hogy valamilyen célra gyűjt a gyülekezet: ki akarja festetni a gyülekezeti házat, harangot akar öntetni vagy támogatni szeretne egy külmisziói munkatársat – ezekre céladományt ajánlhatnak fel a hívek. Ezeket arra is kell felhasználni, amire gyűjtötték őket.

Állami vagy önkormányzati támogatást kizárólag építkezésekre, felújításokra vagy táborokra, kulturális rendezvényekre kaphatnak gyülekezetek – szintén akkor, ha pályáznak. Erről minden részletre kiterjedően el is kell számolniuk.

Miből élünk voltaképpen?

Mindebből körvonalazódik, hogy az anyagi kérdések lelki és szemléletbeli kérdések is, amelyek tükrözik a gyülekezeti kapcsolódásunk mélységét, és megfordítva: a gyülekezetünk kapcsolódását hozzánk. Tudjuk-e, miért tart el a gyülekezet egy vagy több lelképásztort? Magunkénak érezzük-e a közösséget, vagy a kötődésünk inkább arról szól, hogy református szertartásban szeretnénk részesülni életünk fordulópontjain? Végzünk-e az élet minden területére kiterjedő missziót, azaz segítjük-e az igehallgatókat, hogy érett felnőttégre jutva anyagi felelősséget vállaljanak?

Ha hisszük, hogy a gyülekezetünk Istennek ezen a földön, méghozzá közvetlen környezetünkben végzett munkájába kapcsolódott be, akkor a gyülekezetre bízhatjuk adományainkat, hogy jól sáfárkodjon vele, és arra fordítsa, amire a legszükségesebbnek ítéli meg annak vezetése. Támogathatunk, persze, emellett sok más civil

kezdeményezést is, de ha lelki közösséget élünk meg Krisztus egyházával, anyagi odaszánásaink sorában első helyre kerülhet saját gyülekezetünk támogatása.

Ennek feltétele a közös hit mellett, amelyben osztozunk, a megfelelő kommunikáció és a bizalom, valamint a precíz és átlátható elszámolás. Gyülekezeti részről érdemes megmondani, mire kérünk, mennyi segítség az, ami már számít, és jó, ha az eredményt is meg tudjuk mutatni. Gyülekezeti tagként pedig számat vehetünk elköteleződésünkkel és felelősségünkkel, előre gondolkodva arról is, hogy idén hogyan segítjük közösségünket még akkor is, ha a járvány újabb hulláma ér el bennünket. Persze, csak akkor, ha a miből élünk kérdésre mi magunk sem egy sok tényezőtől függő pénzüsszeggel, hanem szívből jövő válasszal felelhetünk.

Takaró András, a Délpesti Református Egyházmegye esperesének gondolatai (parokia.hu)

Tompa Mihály: A gyülekezetben

*Cseng, zúg még a harangok öble,
A hang, távol, szétbőmpölyögve;
S mint szarvas a szép, hűs forrásra:
Siet a nép a szent tornácba.
Betölti a pítvart, a házat,
Az arcokon hit és alázat...
S a szívre, melynek mélye zajlék,
Csendet, békét lebelt a hajlék.*

*Ül ifju, vén s hallgatva szót vár...
Majd fölzeng a királyi zsoltár;
A nép együtt van, együtt érez,
Szólván az ég s föld istenéhez;
Fejét mélyen kezébe bajtva:
Imában olvad szíve, ajka,
Az Úr előtt lelkét kitölti,
S megtisztul, szentül ami földi.*

*Örök felség! hozzád kiáltunk,
Lakozzék szent országod nálunk!
Amely lényed képmása, része:
Szentelj s áldj meg lelkünkre nézve!
A földi jót se vond meg tőlünk
Az életen, mit itt letöltünk.
S add, hogy legyen hegy, völgy s barázda
Bőv áldással megkoronázva!*

*Vessződ ha sujt, karod ha dorgál:
Tisztuljunk a tűzben s nyomornál;
Békén hordjunk csapást, keresztet,
Ha istennek ránk adni tetszett;
Uram, fogjad kezünk! s mi bátran
Állunk setétben, roppanásban...
Hegyek ha a tengerbe dőlnek,
S ingása lesz az égnek, földnek!*

*Gyengét ne hagyj akadni törbe;
Nézz a méltatlan szenvedőre!
A bujdosót hordozzad és véd
Rövidítsd a jajoknak évét!
Kik rég várnak sobajtva, könnyel:
Szegény kórok ágyához menj el!
Szabadulást vigy a raboknak,
S a halállal kik tusakodnak!»*

*Igy zeng a szó, - mennyekbe szállva
Karöltve a kérés, a hála;
S oh, van még sok, sok! ... rejtve mélyen
A könnyörgő nyomott szívében,
Mit hangosan ki nem beszélhet...
De még előbb, mint sajn az érzet,
S a szív megrendül és az ajk szól:
- Az Istennél már tudva van jól!*

*S mély csende visszatér a háznak,
Hejőkről a hívők kiszállnak;
Meghallák, s a világba vivén,
Elmélők jár folyvást az ígén;
És szerte, sikera, bércre tartván,
A nyáj mellett s az ekeszarván,
Erősen állnak, hogy kövessék:
Egy jövő, egy hit, egy szövetség!*

„Mindenki úgy adjon, ahogyan előre eldöntötte szívében, ne kedvetlenül vagy kényszerűségből, mert a jókedvű adakozót szereti az Isten.”
(2Korinthus 9,7)

Kedves Testvéreink!

A anyaggyülekezetek önfenntartóak, sem az államtól sem a közegyházától nem kapnak pénzt a működésükhöz. Az **egyházfenntartói járulék** befizetésével, személyes adományozással vagy átutalással, illetve a templomi perselyes adakozással járulhatunk hozzá gyülekezetünk fenntartásához.

Presbitériumunk az évi egyházfenntartás összegét *havi 1000 Ft-ban*, éves szinten *12.000 Ft* összegben határozta meg. Ez *az összeg: ajánlás*, hiszen mindenkinek lehetősége és szíve szerint kell eldöntenie, mennyit áldoz gyülekezete működésére.

Sarkad-Belvárosi Református Egyházközség számlaszáma:

**Uni Credit Bank Zrt.
10918001-00000056-54060000**

Gyülekezeti Krónika

A keresztség sákramentumában részesült:

Váczi János és Keresztesi Linda fia: János

Konfirmációi fogadalmat tettek:

Csorba Zoltán Bence (keresztelő)

Gulyás Dávid

Iszáka Ákos Adorján

Képiró Viktória (keresztelő)

Medovarszki Máté (keresztelő)

Szamos Panna

Varga Levente (keresztelő)

„Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy! Ha vízben kelsz át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok nem sodornak el. Ha tűzben jársz, nem perzselődsz meg, a láng nem éget meg téged. Mert én, az Úr vagyok a te Istened.”
(Ézsaiás 43,1-3)

Gyülekezetünkben elhunyt és eltemetett:

Pap Zoltán, 56 évet élt testvérünk – Sarkad, Veress Sándor u. 17. sz. alatti lakos. Vigasztaló ige: Máté 11,25-26: „Abban az időben így szólott Jézus: Magasztallak, Atyám, menny és föld Ura, mert elrejtetted ezeket a bölcsék és értelmesek elől, és felfedted az egyszerű embereknek. Igen, Atyám, mert így láttad jónak.”

A Sarkad-Belvárosi Református Egyházközség időszakosan megjelenő lapja
Szerkesztő-bizottsági tagok:
Koncz-Vágási Katalin és Koncz Zsolt lelkipásztorok
Dr. Taybani Jamal gondnok
Péntek István és Zanócz István presbiterek
Felelős kiadó: az egyházközség elnöksége
5720 Sarkad, Veress Sándor u. 15.
Telefon: 20/429 – 1285

E-mail: sarkad-belvaros@reformatus.hu

Web: www.reformatus-sarkadbelvaros.hu

www.facebook.com/Sarkad-Belvárosi-Református-Egyházközség

„Nem a félelem lelkét adta nekünk Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét.”
(2Timótheus 1,7)

Kedves Testvérek!

A Magyarországi Református Egyház Zsinatának Elnökségi Tanácsa állásfoglalásának, valamint Magyarország Kormánya rendeleteinek megfelelően a **Templomban** tartjuk **istentiszteleti alkalmainkat**. Szeretettel hívunk és várunk mindenkit, de tisztelettel kérjük a **biztonsági óvintézkedések** betartását:

Mindenki **arcmaszkban** érkezzon az istentiszteletre. A **templom első és hátsó bejáratánál** **kézfertőtlenítőt** helyezünk el a szükséges személyi higiénia biztosítására. A biztonságos távolság megtartása érdekében pedig **előre kijelöljük az ülőhelyeket templomunk padsoraiban**.

Megértésüket és támogató hozzáállásukat szeretettel köszönjük.

HAGYOMÁNYOS ÉS ONLINE ALKALMAINK

Reggeli csendes percek: a hét minden napján –
www.facebook.com/Sarkad-Belvárosi-Református-Egyházközség

Intézményi reggeli áhítat a Templomban: szerda reggel 7:30

Imaközösség és Hétközi Bibliáóra a Templomban: szerda délután 5 óra

Vasárnapi Istentisztelet a Templomban: vasárnap délelőtt 10 óra

Gyermek-istentisztelet: vasárnap de. 10 óra

Ifjúsági Bibliáóra: szombat du. 4 óra

Istentisztelet Újszalontán: hónap első vasárnap du. 14:30

Online Istentisztelet csütörtökönként a Sarkad TV-vel közösen –

<https://www.facebook.com/tv.sarkad>

www.facebook.com/Sarkad-Belvárosi-Református-Egyházközség

Műszövetség: hónap első kedd du. 5 óra –
Templomban